

Opdrachtgever

RWI

Raad voor
Werk en
Inkomen

Opdrachtnemer

CBS Centrum voor Beleidsstatistiek / A.
de Rijk, D. ter Haar, T. König

Onderzoek

*Onbenut arbeidspotentieel onder niet-
uitkeringsgerechtigden in
aandachtswijken (fase 2)*

Startdatum – 1 november 2009

Einddatum – 1 oktober 2010

Categorie

Kenmerken van klanten

Geen kans of geen keuze?

Doel en vraagstelling

Actualisering van gegevens over 2005 naar gegevens over 2007 (zie CBS-RWI-publicatie van 2009 over pilotfase) Vaststellen van subgroepen onbenut arbeidspotentieel op landelijk, gemeentelijk en wijk-niveau (aantallen, achtergrondkenmerken, loopbanen en kans op werk)

Conclusie

Het Centrum voor Beleidsstatistiek (CBS-CvB) heeft in opdracht van de Raad voor Werk en Inkomen (RWI) en de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Dordrecht onderzoek uitgevoerd naar het arbeidspotentieel zonder inkomsten in Dit zijn personen die niet werken, geen uitkering ontvangen en niet naar school gaan. Naast het berekenen van cijfers over de aard van de populatie, is een typologie ontwikkeld die verschillende soorten personen binnen de populatie herkenbaar moet maken zodat gericht beleid kan worden ontwikkeld. Het rapport beschrijft acht verschillende types, zoals de jonge kanshebber, de onvrijwillig inactieve allochtoon en de oudere huisvrouw. Personen binnen een type hebben dezelfde achtergrondkenmerken, een vergelijkbare werkbereidheid en kansen op de arbeidsmarkt. Voor Nederland als geheel, de deelnemende gemeenten en hun krachtwijken zijn het aantal personen per type berekend.

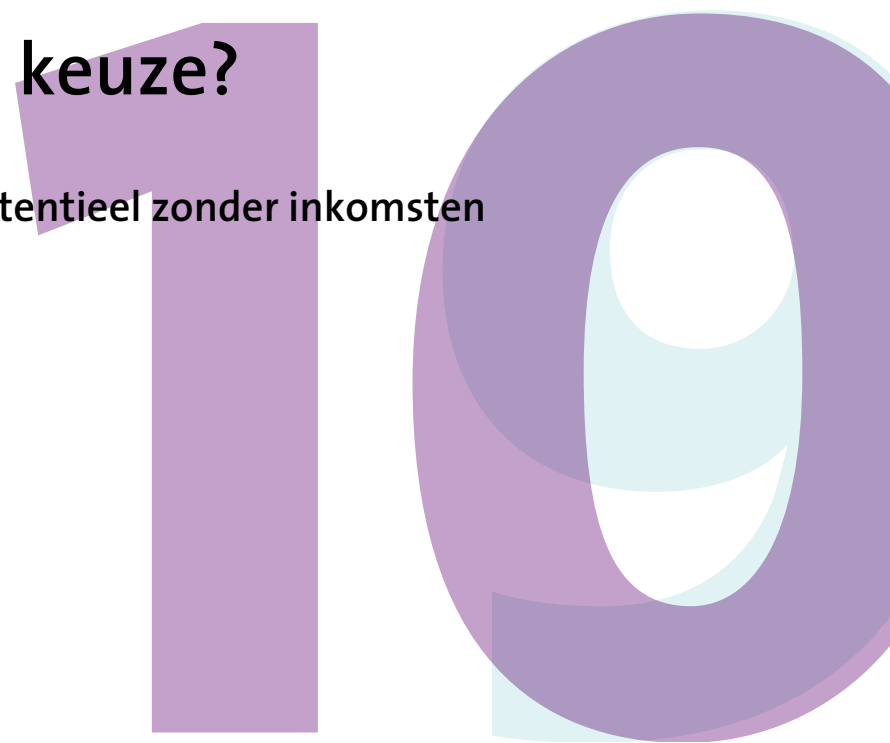
Link naar bestand

<http://www.onderzoekwerkeninkomen.nl/rapporten/j10ydh8z>

Geen kans of geen keuze?

Een typologie van het arbeidspotentieel zonder inkomsten

*Anouk de Rijk
Daniëlle ter Haar
Tirza König*

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
**	= nader voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2008–2009	= 2008 tot en met 2009
2008/2009	= het gemiddelde over de jaren 2008 tot en met 2009
2008/'09	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2008 en eindigend in 2009
2006/'07–2008/'09	= oogstjaar, boekjaar enz., 2006/'07 tot en met 2008/'09

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress
Centraal Bureau voor de Statistiek - Grafimedia

Omslag
TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen
Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen
E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet
www.cbs.nl

ISSN: 1877-3028

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2010.
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek	5
1.2 Eerder onderzoek	6
1.3 Opzet van het onderzoek	6
1.4 Indeling van het rapport	7
2. Beschrijving van het arbeidspotentieel zonder inkomsten	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Omvang en samenstelling van de populatie	8
2.3 Blijvers, instromers en uitstromers in het arbeidspotentieel zonder inkomsten	8
3. De types binnen het arbeidspotentieel zonder inkomsten	11
3.1 Inleiding	11
3.2 De typologie	11
3.3 De types	12
3.3.1 De jonge kanshebber	12
3.3.2 De recentelijk inactieve	12
3.3.3 De werkwillende oudere	13
3.3.4 De onvrijwillig inactieve allochtoon	13
3.3.5 De welvarende inactieve	14
3.3.6 De oudere huisvrouw	14
3.3.7 De huisvrouw met thuiswonende kinderen	15
3.3.8 De jonge moeder	15
3.4 Restgroep	16
4. Conclusie en aanbevelingen	17
4.1 Conclusies	17
4.2 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek	17
5. Beschrijving van het onderzoek	19
5.1 Inleiding	19
5.2 Bronnen	19
5.2.1 Gemeentelijke Basisadministratie 1995–2008 (GBA)	19
5.2.2 Sociaal Statistisch Bestand 2002–2008 (SSB)	19
5.2.3 Enquête Beroepsbevolking (EBB) 2007	21
5.2.4 Integraal inkomensbestand 2007	22
5.2.5 Integraal vermogensbestand 2007	22
5.2.6 Kerncijfers Wijken en Buurten	22
5.3 Onderzoekspopulatie	22
5.4 Onderzoeksmethode	23
6. Begrippen en afkortingen	27
6.1 Begrippen	27
6.2 Afkortingen	29
Relevante literatuur	30
Bijlage 1	31
Tabellenset	32

Samenvatting

Het Centrum voor Beleidsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS-CvB) heeft in opdracht van de Raad voor Werk en Inkomen (RWI) en de steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Dordrecht onderzoek uitgevoerd naar het arbeidspotentieel zonder inkomsten in 2007. Dit zijn personen die niet werken, geen uitkering ontvangen en niet naar school gaan. Naast het berekenen van cijfers over de aard en omvang van deze populatie op 28 september 2007, heeft CBS-CvB een typologie van het arbeidspotentieel zonder inkomsten ontwikkeld. De typologie geeft zicht op verschillen in de mate waarin de populatie kans heeft op werk en werk wil. De typologie ondersteunt gemeenten in het efficiënt en effectief inzetten van beleid gericht op het verhogen van de arbeidsparticipatie van specifieke groepen binnen het arbeidspotentieel zonder inkomsten.

In 2007 waren er in Nederland ruim 1,1 miljoen personen van 15 tot en met 64 jaar die geen inkomsten uit werk of uitkering hadden en geen onderwijs volgden. Dit is 10 procent van de potentiële beroepsbevolking. In 2005 was dit percentage nog 12 procent. Het arbeidspotentieel zonder inkomsten bestaat grotendeels uit autochtone vrouwen van 45 tot en met 64 jaar met partner. Daarnaast zijn niet-westerse allochtone mannen van 25 tot en met 44 jaar oververtegenwoordigd. Het arbeidsmarktverleden en de arbeidsmarkt-kansen van de populatie verschillen sterk.

Binnen het arbeidspotentieel zonder inkomsten zijn verschillen in de mate waarin men kans heeft op een baan en de mate waarin men werk wil. Om personen op de juiste manier te benaderen en te kunnen activeren, is het relevant te weten in hoeverre specifieke groepen kans hebben op werk en in hoeverre zij werk willen. In dit onderzoek is het arbeidspotentieel zonder inkomsten daarom ingedeeld in acht types. Personen binnen een type hebben dezelfde achtergrondkenmerken en hebben een vergelijkbare kans op werk en het willen van werk. Met behulp van de typologie zijn de types binnen de populatie herkenbaar. De *jonge kanshebber* en *recentelijk inactieve* zijn de types die over het algemeen wel werk willen en grote kans hebben op een baan. De *onvrijwillig inactieve allochtoon* en de *werkwillende oudere* willen wel werk, maar hebben een kleine kans om binnen een jaar een baan te vinden. De *welvarende inactieve* wil juist over het algemeen geen werk maar heeft wel een relatief grote kans op een baan. De types *oudere huisvrouw*, *huisvrouw met thuiswonende kinderen* en *jonge moeder* willen vaak geen werk en hebben een relatief kleine kans op een baan.

CBS-CvB heeft het aantal personen per type en krachtwijk berekend zodat gemeenten kunnen zien welke types in hun krachtwijken veel voorkomen. De omvang van de verschillende types is uiteenlopend. De *oudere huisvrouwen* zijn landelijk gezien de grootste groep. In de krachtwijken zijn juist de *jonge moeders* het meest vertegenwoordigd.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Het thema onbenut arbeidspotentieel lijkt in tijden van economische neergang en oplopende werkloosheid minder relevant. Met het oog op de vergrijzing blijft het echter een belangrijk aandachtspunt op de agenda van de Raad voor Werk en Inkomen (RWI). Er zijn steeds minder personen beschikbaar op de arbeidsmarkt om de lasten van de verzorgingsstaat op te brengen. In 2009 was de zogenaamde grijze druk - de verhouding tussen het aantal 20–64-jarigen en 65-plussers - vier op één. In 2038 zal deze verhouding naar verwachting twee op één zijn.¹⁾

In het verleden heeft de overheid veel tijd en aandacht besteed aan het aan het werk te helpen van uitkeringsgerechtigden. Om de arbeidsparticipatie voldoende te verhogen, moeten niet alleen personen met, maar ook personen zonder uitkering aan het werk. Personen zonder werk en zonder uitkering zijn echter ongrijpbaarder: in tegenstelling tot uitkeringsgerechtigden zijn zij niet verplicht zich te registreren bij de gemeente of het UWV WERKbedrijf. Juist bij het activeren van niet-werkenden is het van belang de aanpak aan te passen aan de doelgroep. Immers, personen die wel willen werken maar geen kansen krijgen op de arbeidsmarkt, hebben een andere prikkel nodig dan personen die niet willen werken maar best een baan zouden kunnen krijgen. Meer inzicht in de samenstelling van het onbenut arbeidspotentieel zonder uitkering en de mate waarin zij werk willen en kansen hebben op de arbeidsmarkt is daarom van groot belang.

In 2009 heeft het Centrum voor Beleidsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS-CvB) in opdracht van de RWI onderzocht hoe het onbenut arbeidspotentieel zonder uitkering of overige arbeidsgerelateerde inkomsten (hierna arbeidspotentieel zonder inkomsten) eruit ziet. Voor acht gemeenten is per krachtwijk²⁾ de omvang en de

Belangrijke begrippen

Potentiële beroepsbevolking

De potentiële beroepsbevolking bestaat uit alle personen van 15 tot en met 64 jaar ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie. In dit onderzoek is de potentiële beroepsbevolking bepaald op het peilmoment 28 september 2007.

Het arbeidspotentieel zonder inkomsten in 2007

Het arbeidspotentieel zonder inkomsten bestaat uit alle personen van 15 tot en met 64 jaar die op het peilmoment 28 september 2007 woonachtig waren in een Nederlandse gemeente en:

- geen baan in loondienst hadden, en
- niet onderwijsvolgend waren, en
- geen arbeidsongeschiktheids- (AO), werkloosheids- (WW), bijstands- of overige uitkering ontvingen, en
- in 2007 geen aangifte hebben gedaan als zelfstandige, en
- in 2007 geen aangifte hebben gedaan van inkomsten uit overige arbeid (bijvoorbeeld als alfavhulp) of arbeid in het buitenland of uitkeringen uit het buitenland.

Personen in het arbeidspotentieel zonder inkomsten hebben mogelijk nog wel inkomsten die niet direct gerelateerd zijn aan arbeid, zoals alimentatie, kinderbijslag of inkomsten uit eigen vermogen.

¹⁾ Grift, Marije van 'Pensioenaanspraken en vergrijzing in: De Nederlandse economie 2008' CBS, 156

²⁾ Krachtwijk is de benaming van de 40 wijken van Minister Ella Vogelaar van Wonen, Wijken en Integratie en betreft een lijst van 40 Nederlandse probleemwijken die op 22 maart 2007 door de Minister bekend zijn gemaakt.

samenstelling naar geslacht, leeftijd, samenstelling van het huishouden en herkomst-groepering vastgesteld. Gemeenten hebben hiermee al meer zicht gekregen op het arbeidspotentieel zonder inkomsten. Zij weten echter nog niet in hoeverre deze personen werk willen en kansen hebben op de arbeidsmarkt.

De RWI en de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Dordrecht hebben CBS-CvB daarom de vervolgoopdracht gegeven per krachtwijk en gemeente het arbeidspotentieel zonder inkomsten in te delen naar het willen van werk en de kansen op de arbeidsmarkt. In dit rapport beschrijven we acht verschillende types die zijn te onderscheiden binnen het arbeidspotentieel zonder inkomsten. Personen binnen een type hebben vergelijkbare achtergrondkenmerken en een vergelijkbare werkbereidheid en kansen op de arbeidsmarkt. Daarnaast laten we zien hoe deze types verdeeld zijn over de vijf gemeenten en de krachtwijken binnen de gemeenten.

1.2 Eerder onderzoek door CBS-CvB

In 2008 heeft CBS-CvB onderzoek gedaan in opdracht van de RWI naar het willen van werk van personen met en zonder uitkering. Het rapport 'Wie willen er werk? Participatiepotentieel in 2005 en 2006' is in 2007 gepubliceerd. Een belangrijke conclusie uit dat onderzoek was dat een kwart van de personen zonder werk of uitkering en die geen voltijd onderwijs volgden, voor twaalf uur of meer in de week werk wil. Mannen, jongeren en allochtonen willen relatief vaak werk.

Uit de daaropvolgende maatwerkpublicatie 'Participatiepotentieel en personen zonder inkomsten uit arbeid in de aandachtswijken' kwam naar voren dat vooral personen die in krachtwijken wonen vaker werk willen. Het is bij de gemeenten echter niet bekend wie die personen zijn en wat voor soort personen dat zijn.

De RWI en het Nicis Institute hebben CBS-CvB daarom in 2009 opdracht gegeven onderzoek te doen naar de aard en omvang van het arbeidspotentieel zonder inkomsten in krachtwijken. De steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Eindhoven, Arnhem, Alkmaar en Dordrecht waren medeopdrachtgever van dit project. De uitkomsten van dit onderzoek zijn in juni 2009 gepubliceerd in het rapport 'Arbeidspotentieel zonder inkomsten in 2005'. Op basis van dit rapport hebben de RWI, het Nicis en de steden de analyse 'Geen baan, geen school, geen uitkering gepubliceerd' (juni 2009).

De CBS-CvB maatwerkpublicatie 'Arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten 2007' (verschenen in april 2010) bevat een actualisatie van de tabellen over 2007.

1.3 Opzet van het onderzoek

Dit onderzoek is in drie fasen verdeeld:

Fase 1 Berekenen omvang en samenstelling populatie in 2007

De eerste fase bestond uit het berekenen van de omvang en samenstelling van het arbeidspotentieel zonder inkomsten op 28 september 2007 op landelijk niveau en voor de krachtwijken voor de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Dordrecht. Dit heeft geresulteerd in de maatwerkpublicatie 'Arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten 2007'. De tabellen uit die maatwerkpublicatie zijn in dit onderzoeksrapport opgenomen als tabel 2 tot en met 7.

Fase 2 Ontwikkeling typologie voor het arbeidspotentieel zonder inkomsten

In de tweede fase is een typologie ontwikkeld om subgroepen binnen het arbeidspotentieel zonder inkomsten op landelijk niveau vast te stellen. Personen binnen een subgroep hebben vergelijkbare achtergrondkenmerken en een vergelijkbare kans op het willen van werk en de kans op werk. De typologie is samengesteld met behulp van een multivariate analyse op basis van de Enquête Beroepsbevolking (EBB) 2007, verrijkt met achtergrondkenmerken afkomstig uit registraties.

Fase 3 Berekenen aantallen per type per gemeente en krachtwijk

In de derde fase is de gehele populatie arbeidspotentieel zonder inkomsten op basis van registerinformatie ingedeeld in de types van deze typologie. Op landelijk niveau en per gemeente en krachtwijk zijn de aantallen per type berekend. Deze gegevens zijn opgenomen in tabel 1 van dit rapport.

1.4 Indeling van het rapport

Dit rapport bevat een beschrijving van het arbeidspotentieel zonder inkomsten in acht types, de onderzoeksmethode om tot deze typologie te komen en een tabellenset met de uitkomsten per krachtwijk.

Hoofdstuk twee beschrijft de omvang en samenstelling van het arbeidspotentieel zonder inkomsten op het peilmoment 28 september 2007. Deze populatie is het uitgangspunt van dit onderzoek. Hoofdstuk drie beschrijft het arbeidspotentieel zonder inkomsten in acht types. Per type wordt de mate waarin zij werk willen bekeken. Daarnaast wordt per type bekeken wat de kans op werk is en hoeveel personen binnen een type daadwerkelijk een baan hebben gevonden binnen een jaar. Ook wordt ingegaan op verschillen tussen de gemeenten, de krachtwijken en het landelijke gemiddelde. Hoofdstuk vier bevat conclusies en aanbevelingen voor vervolgonderzoek. In hoofdstuk vijf en zes ten slotte wordt de onderzoeksmethode toegelicht en wordt een overzicht van de begrippen en afkortingen gegeven.

2. Beschrijving van het arbeidspotentieel zonder inkomsten

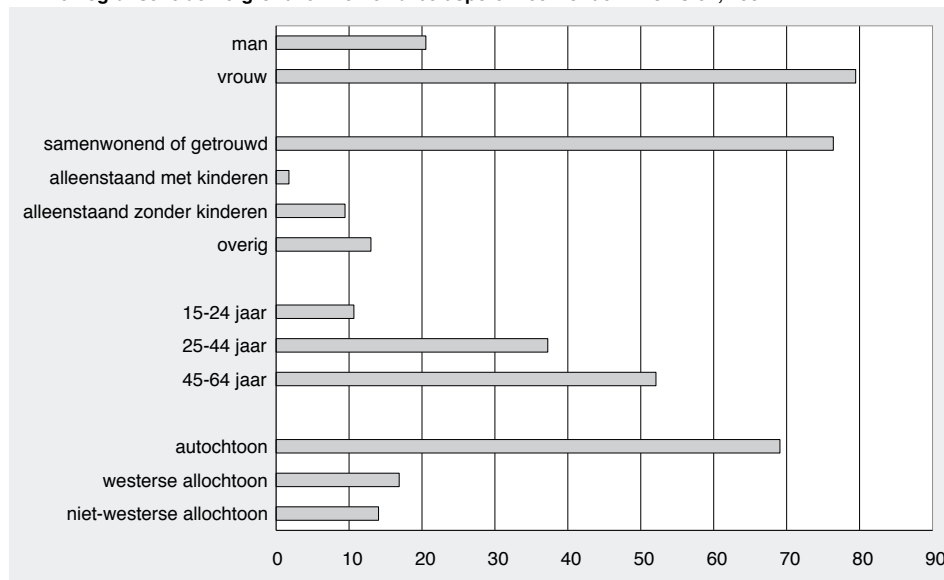
2.1 Inleiding

De onderzoekspopulatie van dit onderzoek bestaat uit alle personen die op 28 september 2007 niet werkten, geen uitkering ontvingen en niet naar school gingen. Dit is het arbeidspotentieel zonder inkomsten. In dit hoofdstuk beschrijven we de omvang en samenstelling van de onderzoekspopulatie als geheel en enkele ontwikkelingen ten opzichte van 2005.

2.2 Omvang en samenstelling van de populatie

In 2007 behoorden ruim 1,1 miljoen personen tot het arbeidspotentieel zonder inkomsten. Dat is 10 procent van de totale potentiële beroepsbevolking. Bijna 80 procent van het arbeidspotentieel zonder inkomsten was vrouw. Allochtonen – zowel westerse als niet-westerse – waren in vergelijking tot de potentiële beroepsbevolking oververtegenwoordigd (bijna 30 procent ten opzichte van 20 procent in de potentiële beroepsbevolking).

2.1 Demografische achtergrondkenmerken arbeidspotentieel zonder inkomsten, 2007

Het grootste deel van het arbeidspotentieel zonder inkomsten bestond uit autochtone samenwonende of gehuwde vrouwen in de leeftijd van 45 tot en met 64 jaar. Zij maakten 38 procent van de populatie uit. Het aandeel autochtone vrouwen van 25 tot en met 44 jaar met partner was 16 procent.

In het rapport 'Arbeidspotentieel zonder inkomsten 2005' is de populatie op het peilmoment 30 september 2005 beschreven. De economie is in de jaren daarna gegroeid en de werkloosheid gedaald. Ook de omvang van het arbeidspotentieel zonder inkomsten is gedaald tussen 2005 en 2007. In 2005 behoorden nog ruim 1,2 miljoen personen tot de populatie, of te wel bijna 12 procent van de potentiële beroepsbevolking.

In de demografische samenstelling van de populatie (geslacht, leeftijd, herkomst, huishoudenssamenstelling) is in vergelijking tot 2005 niet veel veranderd.

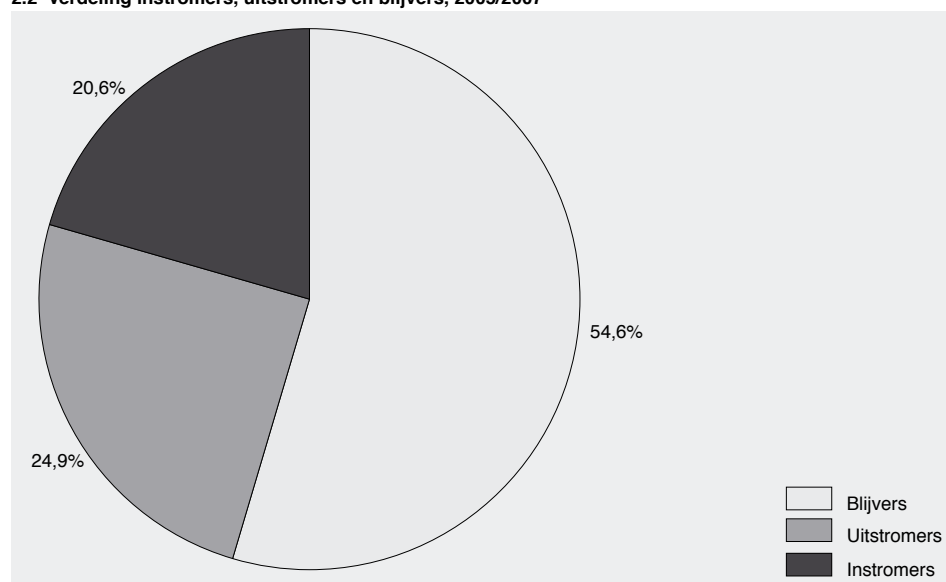
2.3 Blijvers, instromers en uitstromers in het arbeidspotentieel zonder inkomsten

Uit de voorgaande paragraaf kan het beeld ontstaan van het arbeidspotentieel zonder inkomsten als een vrij homogene en statische groep. Uit voorgaand onderzoek weten

we al dat dit niet het geval is. Een derde van het arbeidspotentieel zonder inkomsten had in de vijf jaar voorafgaand aan het peilmoment wel een baan. In de krachtwijken had de populatie over het algemeen vaker een baanverleden dan landelijk. Het arbeidspotentieel met baanverleden is over het algemeen jonger dan het arbeidspotentieel zonder baanverleden.

In dit onderzoek is bekeken welke personen in 2005 en/of 2007 tot het arbeidspotentieel zonder inkomsten behoorden. De zogenaamde *blijvers* zijn personen die zowel in 2005 als in 2007 tot de populatie behoren. Zij maken iets meer dan de helft (55 procent) uit van de populatie 2005/2007 (zie figuur 2.2). De groep blijvers bestaat voor bijna 60 procent uit vrouwen in de leeftijd van 45-64 jaar. In grote meerderheid zijn dit vrouwen met een partner.

2.2 Verdeling instromers, uitstromers en blijvers, 2005/2007

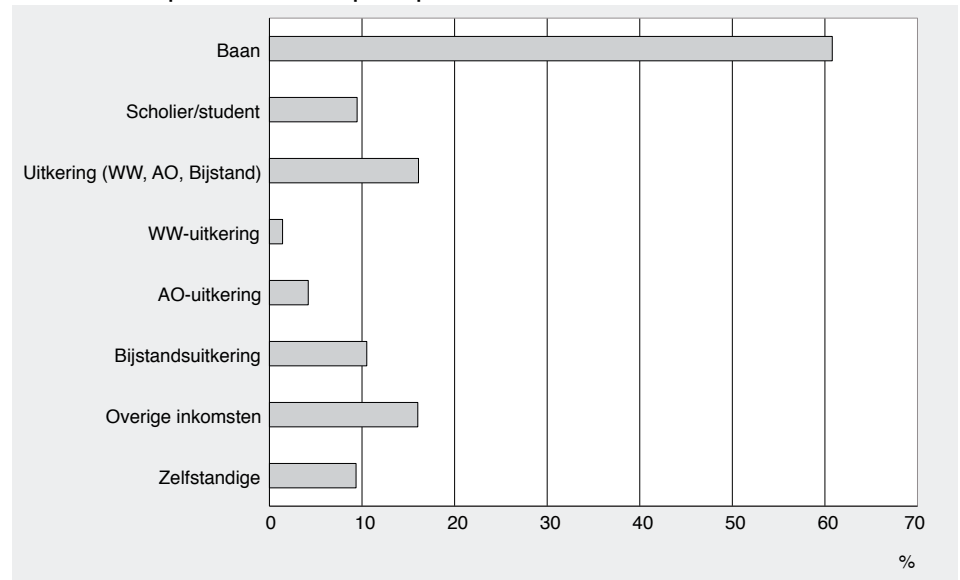

De andere helft van de populatie arbeidspotentieel zonder inkomsten 2005/2007 bestaat uit *instromers* en *uitstromers*. De uitstromers (24 procent) zijn personen die in 2005 tot de populatie behoorden en in 2007 niet meer. De instromers (21 procent) behoorden in 2005 nog niet tot de populatie maar in 2007 wel. De uitstromers en instromers zijn over het algemeen jonger dan de blijvers. Het grootste deel bestaat uit vrouwen in de leeftijd van 25 tot en met 44 jaar.

Van de instromers hadden de meeste personen op het peilmoment in 2005 nog een baan (53 procent). Daarnaast was een deel schoolgaand (22 procent) of had een uitkering (17 procent).

Uit figuur 2.3 komt naar voren dat een deel van het arbeidspotentieel zonder inkomsten in 2005 twee jaar later actief is geworden op de arbeidsmarkt. Veruit de meerderheid van de uitstromers had in 2007 een baan. De overige personen hadden (inmiddels) een uitkering, waren werkzaam als zelfstandige of waren scholier of student.

2.3 Arbeidsmarktpositie uitstromers op 28 september 2007

De dynamiek van instroom en uitstroom laat zien dat de populatie niet uitsluitend uit een statische groep bestaat. De beschrijving van de verschillende types in het volgende hoofdstuk geeft een extra instrument om het arbeidspotentieel zonder inkomsten beter in beeld te krijgen en daarop beleid af te stemmen.

3. De types binnen het arbeidspotentieel zonder inkomsten

3.1 Inleiding

Het vorige hoofdstuk laat zien dat er een groep bestaat binnen het arbeidspotentieel zonder inkomsten die de weg naar de arbeidsmarkt – al dan niet met hulp – weet te vinden. Wie die personen zijn en welke factoren en kenmerken daarbij een rol spelen, is nog onduidelijk. Het soort beleid dat nodig is om de arbeidsparticipatie te verhogen – ook van personen die gedurende langere tijd tot het arbeidspotentieel zonder inkomsten behoren – is zowel afhankelijk van de kans die iemand heeft om een baan te vinden als de vraag of een persoon werk wil. Een persoon die wel zou willen werken maar een kleine kans heeft op een baan, is vooral geholpen met ondersteuningsmaatregelen. Bij personen die niet willen werken zijn vooral stimuleringsmaatregelen nodig. Het is daarom van belang inzicht te krijgen in wie werk wil en wie kans heeft op een baan.

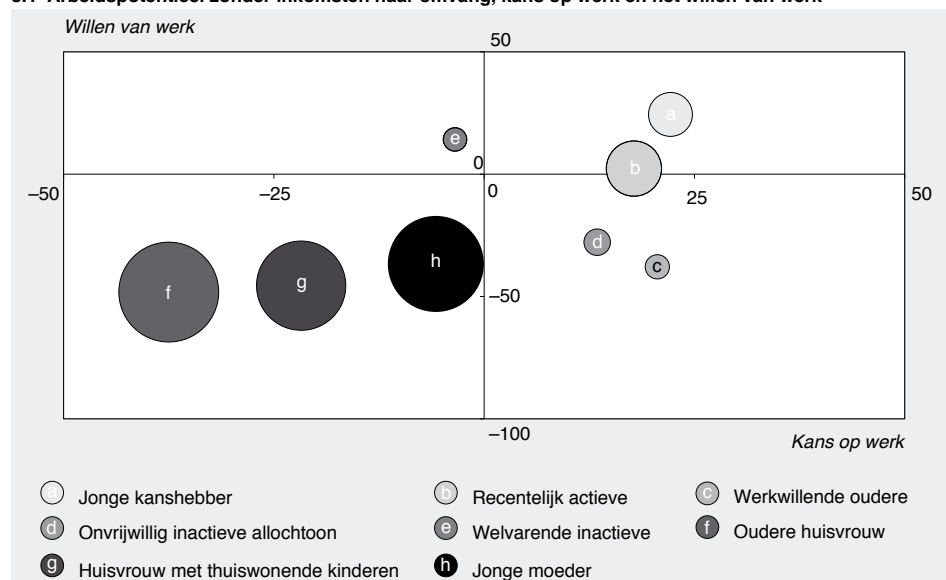
In paragraaf 3.3.1 tot en met 3.3.8 van dit hoofdstuk beschrijven we acht verschillende types. Deze acht types maken onderdeel uit van een typologie voor het arbeidspotentieel zonder inkomsten. Een typologie is een onderverdeling van een groep personen op basis van (een aantal) kenmerken. De typologie die in dit onderzoek is ontwikkeld, is een benadering is van de werkelijkheid met als doel inzicht te geven in het soort beleid dat nodig is personen binnen een type te activeren. In deze typologie is de populatie ingedeeld in personen die vergelijkbaar zijn in de mate waarin zij werk willen en de kans die zij hebben op een baan. Daarnaast hebben personen binnen een type een aantal achtergrondkenmerken gemeen, zodat de types herkenbaar zijn. Personen zijn in een bepaald type ingedeeld op basis van die achtergrondkenmerken. Hoewel tussen sommige types wel overeenkomsten zijn in achtergrondkenmerken, zijn personen in dit onderzoek slechts in één type ingedeeld.

3.2 De typologie

Het aantal personen per type en per krachtwijk is weergegeven in tabel 1. Met behulp van deze tabel kunnen gemeenten aflezen welk type vooral in hun gemeente en wijken voorkomt en hoeveel geactiveerde personen op de arbeidsmarkt een bepaalde inspanning in potentie zou kunnen opleveren.

Figuur 3.1 laat voor de acht types zien wat hun omvang is en hoe ze scoren op de kans op werk en het willen van werk. De drie types die het vaakst voorkomen (*oudere huisvrouw*, *huisvrouw met thuiswonende kinderen* en *jonge moeder*), vallen allemaal in het

3.1 Arbeidspotentieel zonder inkomsten naar omvang, kans op werk en het willen van werk

segment kleine kans op werk en het niet willen van werk. Deze drie types maken samen twee derde van de populatie uit.

Tegenover deze grote drie types staan vijf types die uit relatief weinig personen bestaan.

De volgende paragraaf begint met een beschrijving van de *jonge kanshebber* en *recentelijk inactieve*. Dit zijn de types die over het algemeen wel werk willen en kans hebben op een baan. De daaropvolgende twee types (*onvrijwillig inactieve allochtoon* en *werkwillende oudere*) willen wel werk, maar hebben een kleine kans op een baan. Het zesde type (*welvarende inactieve*) wil over het algemeen juist geen werk, maar heeft wel een relatief grote kans op een baan. De *oudere huisvrouw*, *huisvrouw met thuiswonende kinderen* en *jonge moeder* komen als laatste aan bod. Zij hebben een kleine kans op een baan en willen over het algemeen geen werk.

De beschrijving van de types start steeds met de achtergrondkenmerken die bepalen welke personen tot het type behoren. Het vervolg van de paragraaf beschrijft een type ook aan de hand van een aantal aanvullende achtergrondvariabelen, zoals gezinssamenstelling en huishoudinkomen. Personen binnen een type kunnen verschillen op die aanvullende kenmerken. De naam van een type heeft betrekking op de samenstelling van het grootste deel van de groep met als doel een idee te geven van het soort personen dat tot het type behoort. Hierbij zijn zowel de achtergrondkenmerken als relevante aanvullende kenmerken betrokken. Paragraaf 3.4 beschrijft de samenstelling van een restgroep.

3.3 De types

3.3.1 De jonge kanshebber

De jonge kanshebber is 15 tot en met 26 jaar en nog relatief kort inactief. Hij of zij had zes maanden geleden nog een baan of uitkering.

Landelijk gezien behoort ongeveer 5 procent van het arbeidspotentieel zonder inkomsten tot het type jonge kanshebber. In de meeste krachtwijken ligt het percentage jonge kanshebbers hoger, rond de 10 procent.

De groep bestaat uit ongeveer evenveel mannen als vrouwen. Zij hebben over het algemeen geen verantwoordelijkheid voor een kind. De jonge kanshebber woont meestal nog thuis bij zijn of haar ouder(s) of woont samen. Financieel gezien heeft het huishouden waartoe zij behoren meestal een laag besteedbaar huishoudinkomen en vermogen, maar ook een lage schuld.

Voor de groep geldt dat ze over het algemeen wel werk willen en een grote kans hebben op werk. Van alle types, willen de jonge kanshebbers het vaakst een baan. 74 procent van hen heeft binnen een jaar daadwerkelijk een baan gevonden. Mannen hebben een iets grotere kans dan vrouwen op een baan. Van de mannen vindt 77 procent een baan; van de vrouwen 72 procent.

Jonge kanshebbers die geen werk willen, geven het volgen van een opleiding of studie op als voornaamste reden. Dit zou een opleiding kunnen zijn die buiten het reguliere bekostigde onderwijs valt, of het voornemen een opleiding te gaan volgen.

3.3.2 De recentelijk inactieve

De recentelijk inactieve is evenals de jonge kanshebber korter dan zes maanden inactief. Hij is 27 tot en met 57,5 jaar oud.

Deze groep omvat 7,5 procent van de populatie. In de krachtwijken van met name de grootste vier deelnemende gemeenten ligt het percentage dat tot dit type behoort hoger. Vooral de Amsterdamse Bijlmer (16 procent) en Rotterdamse Bergpolder (17 procent) zijn

uitschieters. De omvang van de recentelijk inactieven in Vreewijk in Rotterdam en Nieuw-Crispijn in Dordrecht is meer vergelijkbaar met de rest van het land.

De grootste groep - ruim 70 procent - van de recentelijk inactieven bestaat uit 27-44 jarigen. Bijna 60 procent van hen is vrouw. De helft is gehuwd en een groot deel daarvan heeft kinderen. De financiële uitgangssituatie van deze groep is vergelijkbaar met die van de jonge kanshebbers. Ze hebben een laag besteedbaar huishoudinkomen en vermogen en een lage schuld.

Evenals de jonge kanshebbers, willen de recentelijk inactieven over het algemeen wel werk en hebben zij ook daadwerkelijk een redelijke kans op een baan. Van de personen die op het peilmoment geen baan of uitkering hebben, heeft 52 procent binnen een jaar een baan gevonden. Naarmate men ouder is, neemt de kans op een baan af. Mannen hebben een iets grotere kans op een baan (55 procent) dan vrouwen (50 procent).

De voornaamste reden waarom de recentelijk inactieve niet wil werken, is de zorg voor gezin en het huishouden of de gezondheid.

3.3.3 De werkwillende oudere

Het type werkwillende oudere bestaat uit personen van 45 tot en met 57,5 jaar die in de afgelopen vijf jaar een uitkering hebben gehad en langer dan zes maanden inactief zijn.

Slechts 1,5 procent van de populatie bestaat uit werkwillende ouderen. In de deelnemende gemeenten en de krachtwijken binnen die gemeenten liggen de percentages steeds een tot drie procent hoger. In meerderheid gaat het om vrouwen (67 procent).

De meeste personen binnen dit type zijn gehuwd (61 procent) of wonen samen. Ook zij hebben een laag besteedbaar huishoudinkomen, een lage schuld en een laag vermogen.

Hoewel de werkwillende ouderen ongeveer even vaak als de jonge kanshebbers een baan willen, hebben zij een vrij kleine kans op een baan. Slechts 12 procent heeft binnen een jaar een baan gevonden. Ook voor dit type geldt dat naarmate men ouder is, de kans op een baan afneemt en dat mannen een iets grotere kans op een baan hebben (16 procent) dan vrouwen (10 procent).

Zoals de naam al aangeeft, willen de meeste personen in dit type werk. Dit in tegenstelling tot het andere type met personen in de leeftijdscategorie 45 tot en met 57,5 jaar: de huisvrouw met thuiswonende kinderen (zie paragraaf 3.3.7). Het deel van de werkwillende ouderen dat toch niet wil werken, geeft daarvoor vooral gezondheidsredenen op.

3.3.4 De onvrijwillig inactieve allochtoon

De onvrijwillig inactieve allochtoon heeft al langer dan zes maanden geen baan of uitkering. Hij of zij is eerste generatie allochtoon in de leeftijdscategorie 27 tot en met 44 jaar.

Deze groep omvat landelijk gezien nog geen 2 procent van de populatie. In grote steden en de krachtwijken wonen relatief veel allochtonen. Ook de onvrijwillig inactieve allochtoon vinden we vaker in de krachtwijken. Dit geldt vooral voor de Haagse wijk Transvaal (8 procent) en de eveneens Haagse wijken Stationsbuurt en Schilderswijk (beide 7 procent).

De groep bestaat voor 63 procent uit vrouwen. De helft is gehuwd en heeft kinderen. De financiële situatie van de allochtone inactieven is vergelijkbaar met die van de voorgaande types: men heeft een laag besteedbaar huishoudinkomen, laag vermogen en een lage schuld.

Meer dan de helft van dit type zou wel werk willen. Toch heeft deze groep maar een kleine kans op een baan. Nog geen 25 procent heeft binnen een jaar een baan gevonden. Hoewel ook voor dit type geldt dat mannen een iets grotere kans op een baan hebben dan

vrouwen, is het verschil nog kleiner. Van de mannen vindt 24 procent een baan; van de vrouwen 21 procent.

Vergelijkbaar met de recentelijk inactieve geeft de onvrijwillig inactieve allochtoon de zorg voor het gezin of het huishouden, of de gezondheid op als reden om geen werk te willen.

3.3.5 *De welvarende inactieve*

De welvarende inactieve is korter dan zes maanden inactief. In de afgelopen vijf jaar heeft deze persoon geen uitkering gehad. Het huishoudvermogen is hoog.

Met 1,4 procent komt dit type het minst vaak voor binnen het arbeidspotentieel zonder inkomsten. Ook in de deelnemende gemeenten en krachtwijken is dit type zeer schaars. In een aantal krachtwijken is de welvarende inactieve zelfs niet te vinden.

Personen binnen dit type zijn maximaal 57,5 jaar oud. Alle personen van 57,5 jaar en ouder worden gerekend tot het type dat in de volgende paragraaf wordt beschreven: de oudere huisvrouw. De meerderheid van de welvarende inactieve bestaat uit vrouwen (63 procent) en een kleine meerderheid van de welvarende inactieven is ongehuwd (54 procent). Het grootste deel (70 procent) van dit type woont in een huishouden bestaande uit een gehuwd stel met kinderen. 55 procent daarvan is kind in dat huishouden. De financiële uitgangssituatie van de welvarende inactieve wijkt af van de eerder beschreven types. Zij hebben namelijk een hoog vermogen binnen het huishouden.

Een kleine meerderheid van de welvarende inactieven wilde op het moment van enquêteren geen werk. Toch heeft binnen een jaar 64 procent wel een baan. Dit geldt in sterkere mate voor jongeren dan voor ouderen en voor mannen (70 procent) dan voor vrouwen (61 procent).

De voornaamste redenen voor de welvarende inactieve om niet te willen werken, zijn zorgtaken of opleiding/studie.

3.3.6 *De oudere huisvrouw*

De oudere huisvrouw bestaat uit alle personen in de leeftijd van 57,5 tot en met 64 jaar oud.

De definitie van dit type is vrij algemeen: het type bestaat uit iedereen in de leeftijdscategorie 57,5 tot en met 64 jaar. Hoewel het zijn van een vrouw geen bepalend kenmerk is voor het type, is dit wel een duidelijk onderscheidend kenmerk. Maar liefst 93 procent van deze groep bestaat uit vrouwen. Vandaar dat gekozen is voor de naam 'oudere huisvrouw'. Als gevolg van de ruime afbakening behoort bijna een kwart van de populatie arbeidspotentieel zonder inkomsten uit de oudere huisvrouw. Dit type komt daarmee landelijk gezien het meest voor. Ook in de gemeente Dordrecht (23 procent) en de Rotterdamse wijk Vreewijk (26 procent) vinden we veel oudere huisvrouwen.

In de overige krachtwijken van de aan dit onderzoek deelnemende gemeenten schommelt het percentage tussen de 7 procent (Amsterdamse Bijlmer) en 16 procent (Ondiep in Utrecht en Overschie in Rotterdam).

Zoals al aangegeven bestaat de overgrote meerderheid uit vrouwen. Daarnaast is bijna 80 procent gehuwd en heeft geen thuiswonende kinderen. Financieel gezien hebben de oudere huisvrouwen het redelijk. Ze hebben relatief vaak een laag huishoudinkomen en een lage schuld, maar ook relatief vaak een gemiddeld tot hoog vermogen.

De kans op werk is voor de oudere huisvrouw zeer laag. Binnen een jaar vindt slechts 2 procent een baan. Overigens heeft de kleine groep mannen die we – gezien hun leeftijd – toch tot dit type rekenen, een relatief grotere kans op een baan dan de vrouwen. Naarmate men ouder is, neemt de kans op werk sterker af. Dit geldt vooral wanneer de

leeftijd van 60 is gepasseerd. Niet geheel onverwacht willen de meeste oudere huisvrouwen geen werk. Van alle types, willen zij zelfs het minst vaak een baan.

De voornaamste reden die de oudere huisvrouw opgeeft om geen werk te willen, houdt verband met de leeftijd: ze zijn al met de VUT of pensioen of vinden zichzelf te oud. Ook geeft een kleinere groep de zorg voor het huishouden als reden op.

3.3.7 De huisvrouw met thuiswonende kinderen

De huisvrouw met thuiswonende kinderen bestaat uit personen in de leeftijd van 45 tot en met 57,5 jaar die langer dan vijf jaar inactief zijn.

Ondanks de naam, geldt ook hier dat een kleine groep mannen tot het type wordt gerekend.

De huisvrouw met thuiswonende kinderen is landelijk gezien een vrij omvangrijke groep. Bijna 20 procent van de populatie behoort tot dit type. In de grote steden ligt het percentage lager. Daar bestaat gemiddeld 13 procent uit het type huisvrouw met thuiswonende kinderen. In sommige wijken zoals de Bijlmer in Amsterdam, Transvaal in Den Haag en Bergpolder in Rotterdam ligt het percentage zelfs onder de 10 procent. Ook voor dit type geldt dat Dordrecht en het Rotterdamse Vreewijk meer vergelijkbaar zijn met het landelijke beeld.

Hoewel vrouw zijn voor dit type niet als onderscheidend kenmerk is meegenomen, bestaat ook deze groep bijna uitsluitend uit vrouwen (91 procent). In tegenstelling tot de oudere huisvrouwen, hebben deze vrouwen wel vaak thuiswonende kinderen. De financiële positie van de huisvrouw met thuiswonende kinderen is vrij gemiddeld.

De kans op werk is ook voor de huisvrouw met thuiswonende kinderen zeer laag. Binnen een jaar heeft slechts 5 procent een baan gevonden. Iets minder vaak dan de oudere huisvrouwen, maar nog steeds in meerderheid, willen zij geen werk.

De huisvrouw met thuiswonende kinderen geeft meestal de zorg voor gezin en/of het huishouden en in mindere mate ziekte op als reden om niet te willen werken.

3.3.8 De jonge moeder

De jonge moeder is 27 tot en met 44 jaar en meer dan twee jaar inactief.

Ook voor de jonge moeder geldt dat – in tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden – een kleine groep mannen tot het type wordt gerekend.

Landelijk gezien, is dit type de op één na grootste groep. Het arbeidspotentieel zonder inkomsten bestaat voor 22,5 procent uit jonge moeders. Zoals in figuur 3.2 is te zien, is de jonge moeder in de deelnemende gemeenten (met uitzondering van Dordrecht) zelfs het meest voorkomende type. Ook in de Dordtse krachtwijk Nieuw-Crispijn bestaat de meerderheid van het arbeidspotentieel zonder inkomsten uit jonge moeders.

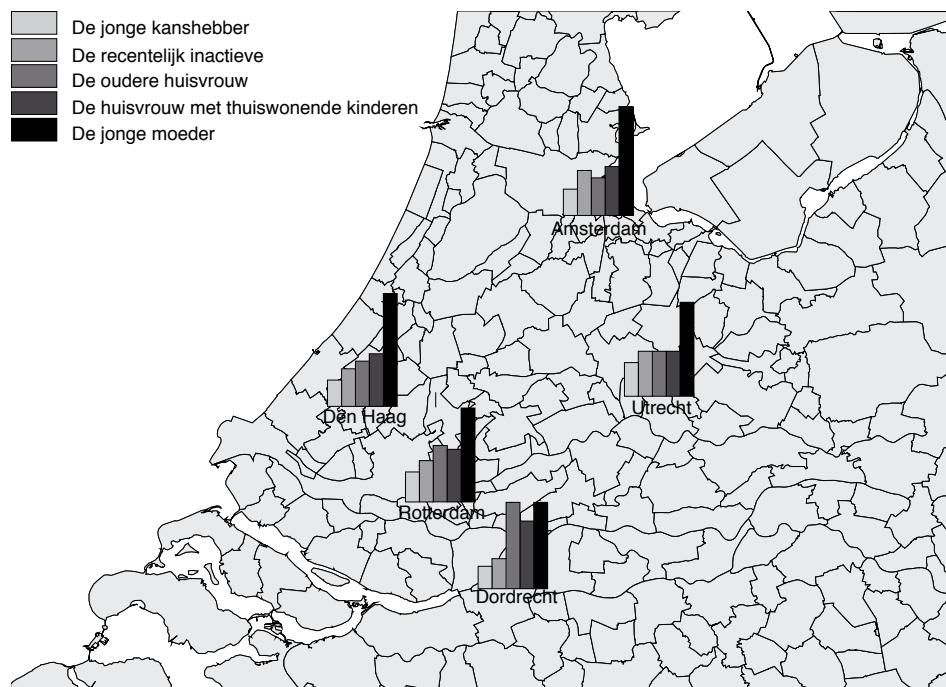
Dit type bestaat voor 80 procent uit vrouwen. 64 procent is gehuwd en heeft kinderen. De jonge moeder heeft in vergelijking tot de huisvrouwen met thuiswonende kinderen relatief jonge kinderen. Over het algemeen is het besteedbaar huishoudinkomen en vermogen van de jonge moeder laag. Nieuwkomers – personen die recentelijk naar Nederland zijn geïmmigreerd – behoren opvallend vaak tot dit type. Bijna de helft van alle nieuwkomers die tot het arbeidspotentieel zonder inkomsten behoren, is een jonge moeder. Gezien de geringe omvang van de totale groep nieuwkomers, maken zij slechts 2 procent uit van het type jonge moeder. De overige nieuwkomers kunnen niet in een bepaald type worden ingedeeld en vallen daarom in de restgroep. (Zie de begrippenlijst voor de omschrijving van nieuwkomers).

De kans op een baan is ook voor de jonge moeder niet groot. Slechts 13 procent heeft binnen een jaar een baan gevonden. Wel willen zij vaker dan de oudere huisvrouwen en

de huisvrouwen met thuiswonende kinderen een baan. Slechts een kleine meerderheid van de jonge moeders wil geen baan.

De jonge moeders die geen werk willen, geven bijna allemaal de zorg voor gezin en/of huishouden op als reden om op dit moment geen baan te willen.

3.2 Verdeling 5 grootste types naar regio, 28 september 2007

3.4 Restgroep

Een deel van het arbeidspotentieel zonder inkomsten kunnen we niet in één van bovenstaande types indelen. Landelijk gezien gaat het om 16,5 procent. In de deelnemende gemeenten ligt dit percentage nog iets hoger. Deze personen hebben geen kenmerken die onderscheidend zijn voor het willen van werk en de kans op werk. Toch valt wel iets te zeggen over de samenstelling van deze restgroep.

Vrouwen zijn in de meerderheid (66 procent). Daarnaast behoort een groot deel van de jongeren binnen het arbeidspotentieel zonder inkomsten tot de restgroep. Ongeveer de helft bestaat uit personen in de leeftijd van 15 tot en met 26 jaar. Een kwart is 27 tot en met 44 jaar en een kwart is 45 tot en met 57,5 jaar. De restgroep is in meerderheid ongehuwd. De positie in het huishouden van deze groep is verder vrij divers: thuiswonende kinderen (21 procent) samenwonend of gehuwd (32 procent) en alleenstaand (16 procent). Personen in de restgroep hebben relatief vaak een laag besteedbaar huishoudinkomen, een laag vermogen en een lage schuld in het huishouden.

De kansen op een baan zijn voor deze restgroep niet heel gunstig: 26 procent heeft binnen een jaar een baan gevonden. Zoals ook voor de meeste types geldt, hebben mannen over het algemeen vaker binnen een jaar een baan hebben gevonden dan vrouwen (33 procent van de mannen tegenover 23 procent van de vrouwen). Ook voor de jongste personen – de 15 tot en met 26 jarigen – geldt dat de meerderheid van hen een kleine kans heeft op werk. Hiermee wijken ze duidelijk af van de jonge kanshebbers. Wat betreft het willen van werk is de verdeling ongeveer gelijk. Iets meer dan de helft wil geen werk.

Personen in de restgroep geven zeer uiteenlopende redenen op om geen werk te willen. Zij noemen het vaakst zorg voor het gezin, ziekte en overige redenen.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Het arbeidspotentieel zonder inkomsten bestaat uit personen met een uiteenlopende kans op werk, redenen om niet te willen werken en mate waarin zij werk willen. Aan de hand van de beschrijving van de types ontstaat inzicht in de wijze waarop deze verschillende soorten personen kunnen worden benaderd. Staat 4.1 geeft een samenvatting per type van de omvang, het willen van werk en de kans op werk.

Staat 4.1
Overzicht omvang, kans op werk en willen van werk per type

Type	Omvang %	Willen van werk ¹⁾	Kans op werk ¹⁾
De jonge kanshebber	5	++	++
De recentelijk inactieve	8	++	+
De werkwillende oudere	1	++	--
De onvrijwillig inactieve allochtoon	2	+	--
De welvarende inactieve	1	-	+
De oudere huisvrouw	24	--	--
De huisvrouw met thuiswonende kinderen	20	--	--
De jonge moeder	22	-	--
Restgroep	17	--	--

¹⁾ ++ Meer dan 65 procent, + tussen de 50 en 65 procent, - tussen de 35 en 50 procent, tussen de 0 en 35 procent

Het activeren van de huisvrouw met thuiswonende kinderen en de oudere huisvrouw vereist een relatief grote beleidsinspanning die zowel gericht moet zijn op het verhogen van de motivatie om te willen werken als het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt. Dit geldt in iets mindere mate voor de jonge moeder die over het algemeen vaker dan de andere twee types werk wil. Zowel de oudere huisvrouw, de huisvrouw met thuiswonende kinderen als de jonge moeder zijn zeer omvangrijke groepen waardoor het een groot potentieel aan arbeidskrachten is.

Bij de werkwillende oudere en onvrijwillig inactieve allochtoon ontbreekt het niet aan motivatie om te willen werken, maar wel aan de kans om een baan te vinden. Beleid voor deze types zou vooral gericht moeten zijn op het verhogen van de arbeidsmarktkansen. Gezien de omvang van deze groepen levert het in potentie echter relatief weinig nieuwe arbeidskrachten op.

De jonge kanshebber, recentelijk inactieve en welvarende inactieve lijken grotendeels op eigen kracht hun weg naar de arbeidsmarkt te vinden. Ook dit zijn vrij kleine groepen binnen het arbeidspotentieel zonder inkomsten. Voor hen kan een veel minder intensief beleid volstaan. Wanneer ondersteuning wordt geboden, is het van belang dit in een zo vroeg mogelijk stadium te doen om de periode van inactiviteit zo kort mogelijk te houden.

4.2 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

De in dit onderzoek beschreven typologie kan bijdragen aan het gericht inzetten van beleid om het arbeidspotentieel zonder inkomsten te bereiken en te activeren. Hieronder een aantal aanvullende aanbevelingen voor vervolgonderzoek.

Herhalings- en cohort-onderzoek

Dit onderzoek kan worden herhaald met gegevens over 2009. Zo ontstaat een reeks met informatie over de populatie in 2005, 2007 en 2009. Dit brengt de invloed van conjunctuur en de gevolgen van de economische crisis in beeld, ook voor specifieke types.

In een cohort-onderzoek (op registratiebasis) kan een groep of een bepaald type binnen de populatie gedurende enkele jaren wordt gevolgd. Naast ontwikkelingen in de arbeidsmarktpositie kan ook naar ontwikkelingen in de gezinssamenstelling worden gekeken. Een cohort-onderzoek kan in beeld brengen welk deel van de instromers in 2007, in 2009 zijn uitgestroomd en welk deel nog steeds tot de populatie behoort. Ook kan inzichtelijk worden gemaakt hoe specifieke types zich ontwikkelen.

Opname in het SSB

Met behulp van het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) kan voor de populatie tot 1999 worden teruggekeken in het baanverleden. Daarnaast kan voor personen die op een bepaald moment tot de populatie behoren, worden bekeken of ze later een baan vinden. Een nadere analyse van de kenmerken van de laatste baan en toekomstige baan, zoals sector en grootte van het bedrijf, kan duidelijk maken of bepaalde sectoren beter of slechter toegankelijk zijn voor het onbenut arbeidspotentieel.

Het volgens de definitie van dit onderzoek opnemen van de populatie arbeidspotentieel zonder inkomsten als component in het SSB kan bijdragen aan eenduidigheid van vervolgonderzoek en efficiënt vervolgonderzoek naar dit thema.

Invloed beleid

CBS-CvB kan een monitor voor beleid ontwikkelen waarmee de inzet van specifiek beleid voor de onderzoekspopulatie – ook op gemeenteniveau – vooraf en achteraf kan worden gemeten. Onderzoek naar de invloed van specifieke beleidsinspanningen voor specifieke doelgroepen kan verder bijdragen aan een efficiënte en effectieve inzet van beleid.

5. Beschrijving van het onderzoek

5.1 Inleiding

In hoofdstuk drie zijn acht types beschreven waarin het arbeidspotentieel zonder inkomsten kan worden ingedeeld. Op diverse momenten voorafgaand aan en tijdens de uitvoering van dit onderzoek zijn keuzes gemaakt die de samenstelling van de in dit rapport beschreven typologie hebben beïnvloed. Dit geldt met name voor de voorwaarden waaraan de typologie moet voldoen, de bij de (verkennde) analyses betrokken variabelen en de gehanteerde selectiecriteria bij het samenstellen van de typologie. Dit hoofdstuk beschrijft de onderzoeksmethode die is gehanteerd om tot deze typologie te komen.

Voor dit onderzoek zijn twee onderzoeksbestanden samengesteld. Het eerste onderzoeksbestand bestaat uit personen die zijn geënquêteerd in de Enquête Beroepsbevolking in 2007 en behoren tot de populatie arbeidspotentieel zonder inkomsten. De EBB bevat informatie over het willen van werk en is gebruikt voor het samenstellen van de typologie. Dit bestand is verrijkt met kenmerken uit diverse registraties.

Het tweede bestand bevat de gehele populatie arbeidspotentieel zonder inkomsten afgeleid uit registraties, verrijkt met aanvullende kenmerken afkomstig uit registraties. Met dit bestand zijn op krachtwijniveau aantallen per type berekend.

De volgende paragraaf beschrijft de bronnen en informatie uit deze bronnen die zijn gebruikt voor het samenstellen van de onderzoeksbestanden. In paragraaf 5.3 beschrijven we de samenstelling van de onderzoekspopulatie. In paragraaf 5.4 gaan we nader in op de onderzoeksmethode.

5.2 Bronnen

5.2.1 Gemeentelijke Basisadministratie 1995-2008 (GBA)

De GBA is een geautomatiseerd persoonsregistratiesysteem van de gemeenten, in werking sinds 1 oktober 1994. In principe staan alle inwoners van een gemeente in de basisadministratie ingeschreven. Dit bestand bevat gegevens als geboortedatum, geslacht, herkomstgroepering, wijk/buurtcode en gegevens over huishoudenssamenstelling.

5.2.2 Sociaal Statistisch Bestand 2002-2008 (SSB)

Het SSB is een stelsel van koppelbare registers en enquêtes die onderling op elkaar zijn afgestemd en consistent gemaakt. Per jaargang worden meer dan 50 registers gebruikt. Het SSB is samengesteld uit componenten. Een component is een verzameling data over een onderwerp, die betrekking hebben op dezelfde entiteit en die gespecificeerd zijn naar peilmoment of -periode. Componenten overlappen elkaar niet. De volgende SSB componenten zijn gebruikt.

Banen

Het SSB bevat informatie over alle werknemers in Nederland in een jaar. Voor het vaststellen van banen worden tot en met verslagjaar 2005 drie bronbestanden met gegevens over banen en lonen gebruikt: de Enquête Werkgelegenheid en Lonen (EWL), de Verzekerenadministratiewerknemers (VZA) en de fiscale database met loonbelastinggegevens (Fibase). Vanaf 2006 zijn de VZA en EWL als bron komen te vervallen. De gegevens vanaf 2006 zijn afkomstig uit de polisadministratie, een gegevensregister van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) met daarin alle geregistreerde inkomstenverhoudingen in Nederland, in combinatie met de voorheffing loonbelasting (Fibase). Deze component is gebruikt om vast te stellen

of een persoon op het peilmoment een baan heeft en of een persoon in de vijf jaar voorafgaand aan het peilmoment of de enquêtedatum een baan heeft gehad en wat de kenmerken van de laatste baan waren. Daarnaast is deze component gebruikt om vast te stellen wie binnen een jaar na de peildatum of de enquêtedatum een baan heeft gevonden.

AO-uitkering

Het SSB bevat gegevens over alle arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO, WAZ, Wajong, WIA) die in een bepaald verslagjaar zijn uitgekeerd. De gegevens over AO-uitkeringen zijn afkomstig van het UWV. Aan deze UWV-records worden fiscale gegevens met betrekking tot AO uit de Polisadministratie gekoppeld, de Fibase heeft hierbij een aanvullende rol. Uit deze component is afgeleid of een persoon op het peilmoment of de enquêtedatum en in de vijf jaar voorafgaand aan het peilmoment of de enquêtedatum een AO-uitkering had.

WW-uitkering

Het SSB bevat gegevens over alle ontslagwerkloosheidsuitkeringen die in een bepaald verslagjaar zijn uitgekeerd in het kader van de Werkloosheidswet (WW). De gegevens over werkloosheidsuitkeringen zijn afkomstig van het UWV. Aan deze UWV-records worden WW-gegevens uit de Fibase/Polis gekoppeld. Dit betreft fiscale loonbedragen op persoonsniveau. Uit deze component is afgeleid of een persoon op het peilmoment of de enquêtedatum en in de vijf jaar voorafgaand aan het peilmoment of de enquêtedatum een WW-uitkering had.

Bijstandsuitkering

Het SSB bevat gegevens over personen die in een bepaald verslagjaar en een bepaalde verslagmaand een uitkering in het kader van de ABW (Algemene Bijstandswet), de WWB (Wet Werk en Bijstand) of de BBZ (Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen) ontvangen. Uitkeringen in het kader van de bijzondere bijstand zijn niet opgenomen. Wanneer er een partner is opgegeven bij de aanvraag, wordt het bedrag van de uitkering over beide partners verdeeld. De gegevens over de bijstandsuitkeringen zijn afkomstig van gemeenten. Aan deze records worden bijstandsgegevens uit de polisadministratie gekoppeld, aangevuld met informatie uit de Fibase. Dit betreft fiscale loonbedragen op persoonsniveau. Uit deze component is afgeleid of een persoon op het peilmoment of de enquêtedatum en in de vijf jaar voorafgaand aan het peilmoment of de enquêtedatum een ABW-uitkering had.

Zelfstandigen

Het SSB bevat gegevens over personen met inkomen uit een eigen bedrijfsvoering. Voor het werken als zelfstandige binnen een jaar zijn geen aanvangs- en beëindigungsdatums bekend. De informatie over zelfstandigen is afkomstig van de Belastingdienst van circa twee jaar na het verslagjaar. Het aantal zelfstandigen wordt bijgeschat met behulp van het aangiftebestand van het voorgaande verslagjaar. Er wordt aangenomen dat personen met een aangifte als zelfstandige uit het voorgaande verslagjaar, waarvan geen gegevens in het aangiftebestand van het betreffende verslagjaar worden aangetroffen, ook in het verslagjaar als zelfstandige actief zullen zijn. Ook personen met negatieve winstbedragen worden meegenomen als zelfstandige. Deze component is gebruikt om vast te stellen wie in het peiljaar werkzaam was als zelfstandige.

Overige arbeid en arbeid uit het buitenland

Het SSB bevat gegevens over jaarinkomsten van personen uit overige arbeid en tegenwoordige arbeid in het buitenland, zoals vermeld op de aangifte inkomstenbelasting. Personen met inkomsten uit overige arbeid werkten bijvoorbeeld als freelancer, alfahulp of hadden bijverdiensten. Deze component is gebruikt om vast te stellen wie in het peiljaar arbeidsgerelateerde inkomsten had.

Overige uitkeringen en uitkeringen buitenland

Het SSB bevat gegevens over uitkeringen die belast zijn via de groene tabel (dat wil zeggen dat het gaat om loon uit een vroegere dienstbetrekking) en pensioenen, zoals vermeld op de aangifte inkomstenbelasting. Tot en met het verslagjaar 2006 wordt informatie uit de Fibase gebruikt. De uitkeringsbestanden IOAW en IOAZ worden hieraan toegevoegd. Vanaf 2007

wordt informatie uit de Polisadministratie gebruikt aangevuld met informatie uit de Fibase. De uitkeringsbestanden IOAW en IOAZ worden hieraan toegevoegd. Daarnaast bevat het SSB gegevens over de jaarinkomsten van personen uit vroegere arbeid in het buitenland, zoals vermeld op de aangifte inkomstenbelasting. Deze component is gebruikt om vast te stellen wie in het peiljaar arbeidsgerelateerde inkomsten had.

Reïntegratie 2001-2009/09

Het SSB bevat gegevens over reïntegratieondersteuning aangeboden door CWI, gemeenten of UWV.

Reïntegratieondersteuning kan bestaan uit een reïntegratietraject of hulp door een casemanager bij gemeenten of de werkcoach. Deze vormen van begeleiding hebben als doel te voorkomen dat personen langdurig werkloos worden. Bij een reïntegratietraject gaat het bijvoorbeeld om het aanbieden van een opleiding of het geven van beroepskeuzeadvies, maar ook vergoeding van kinderopvang of doorverwijzing naar hulpverlening.

Voor dit onderzoek is deze informatie gebruikt om vast te stellen wie vanaf 2002 ooit een reïntegratietraject heeft gehad.

Onderwijsvolgenden 2006/2007 en 2007/2008

Het SSB bevat gegevens over scholieren en studenten op peilmoment 1 oktober, vastgesteld aan de hand van onderliggende onderwijsregistraties betreffende het hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, voortgezet onderwijs en voortgezet algemeen volwassenenonderwijs. Op dit moment zijn voor het basisonderwijs, particulier onderwijs en het speciaal onderwijs nog geen onderwijsregisters beschikbaar. Daarom wordt ook geïmputeerd op grond van leeftijd. Alle kinderen in leerplichtige leeftijd (geen leerplicht voor 4-jarigen, volledige leerplicht vanaf 5 tot en met 16 jaar) worden daardoor gerekend tot de populatie scholieren/studenten. Zij worden geselecteerd met behulp van de GBA (leeftijd op 30 september) en/of de onderwijsregistraties. Enige uitzondering hierop zijn de (voortijdig) schoolverlaters uit het voorafgaande schooljaar die niet als scholier/student worden gezien. Schoolverlaters die op 30 september jonger zijn dan 17 jaar, maar langer dan 1 jaar niet voorkomen in de onderwijsregisters, worden voortsnog wel als scholier/student gezien.

Deze component is gebruikt om vast te stellen wie op het peilmoment of op enquêtedatum schoolgaand was.

Voortijdig schoolverlater (VSV) 2004-2008

Deze registratie geeft aan of een leerling/deelnemer die op peilmoment (1 oktober van een schooljaar) stond ingeschreven in het voortgezet onderwijs (vo), middelbaar beroepsonderwijs (mbo) of voortgezet algemeen volwassenen onderwijs (vavo) een jaar later het onderwijs heeft verlaten. De leerlingen/deelnemers die het bekostigd onderwijs hebben verlaten worden onderverdeeld in de uitstroom met en zonder startkwalificatie (havo- of vwo-diploma of ten minste mbo niveau 2). Deze laatste groep zonder startkwalificatie wordt gezien als voortijdig schoolverlaters (vsv'ers).

Deze component is gebruikt om vast te stellen of een persoon voortijdig schoolverlater is.

5.2.3 Enquête Beroepsbevolking (EBB) 2007

De EBB is een doorlopende enquête van het CBS onder personen van 15 jaar en ouder, die in Nederland wonen, met uitzondering van personen in inrichtingen en tehuizen (institutionele bevolking). De EBB is een steekproef waarop jaarlijks ongeveer 120 duizend personen responderen.

Het doel van deze enquête is zicht te krijgen op de relatie tussen mens en arbeidsmarkt. Hiertoe wordt onder meer informatie verzameld over de positie op de arbeidsmarkt en het opleidingsniveau van personen en worden demografische kenmerken van huishoudens vastgelegd. Gegevens worden vastgesteld op het moment van enquêteren.

De EBB is gebruikt voor het opstellen van de typologie. Hierbij is vooral het kenmerk willen van werk van belang.

5.2.4 *Integraal inkomensbestand 2007*

Het Integraal Inkomensbestand bevat informatie over inkomens van personen en huishoudens. De inkomensgegevens in dit bestand hebben betrekking op het hele jaar 2007. De kenmerken van het huishouden hebben als peilmoment 31 december van het jaar 2007. De belangrijkste dataleverancier van het Integraal Inkomensbestand is de Belastingdienst.

Het Integraal Inkomensbestand is gebruikt om te berekenen of een huishouden een laag, midden of hoog inkomen had in het peiljaar. Een aantal inkomensbestanddelen wordt niet waargenomen, hoewel die wel deel uitmaken van het besteedbaar inkomen. Voorbeelden hiervan zijn kinderalimentatie en studietoelagen van ouders aan hun uitwonende kinderen. Doordat deze overdrachten niet waargenomen zijn, wordt het besteedbaar inkomen van betalende huishoudens overschat en dat van ontvangende huishoudens onderschat. Ook inkomensoverdrachten van en naar het buitenland (bijvoorbeeld overdrachten naar familie in het buitenland) en zwarte inkomens worden in de Inkomensstatistiek niet geregistreerd. Dit bestand is gebruikt om te berekenen of een persoon ten opzichte van de rest van de bevolking een laag, midden of hoog huishoudinkomen heeft in het peiljaar.

5.2.5 *Integraal vermogensbestand 2007*

Het Integraal Vermogensbestand bevat informatie over bezittingen en schulden van personen en huishoudens. Evenals in het Integraal Inkomensbestand hebben de vermogensgegevens in dit bestand betrekking op het hele jaar 2007 en hebben de kenmerken van het huishouden als peilmoment 31 december van het jaar 2007. Ook voor dit bestand is de Belastingdienst de dataleverancier. Evenals in het Integraal Inkomensbestand omvat de populatie van het Integraal Vermogensbestand alle personen in Nederland en zijn de huishoudgegevens gebaseerd op alle huishoudens op 31 december van het onderzoeksjaar.

Het Integraal Vermogensbestand is gebruikt om te berekenen of een huishouden een laag, midden of hoge schuld had en wat het vermogen van een huishouden was op het peilmoment.

5.2.6 *Kerncijfers Wijken en Buurten*

De Statline-publicatie Kerncijfers wijken en buurten bevat gegevens over onder andere bevolking, sociale zekerheid, inkomen en wonen op het niveau van wijken en buurten. Uitgangspunt bij het samenstellen van deze publicatie is een zo breed mogelijk aanbod van zo recent mogelijke cijfers. Om gegevens op buurtniveau te kunnen publiceren, is het noodzakelijk dat gebruik wordt gemaakt van integrale waarnemingen of tellingen, dan wel onderzoeken met een grote steekproefomvang.

De gegevens van de publicatie zijn onder andere afgeleid uit de GBA, de Gedigitaliseerde kaart Bodemgebruik, het SSB en het Geografisch basisregister (GBR).

De Kerncijfers wijken en buurten is gebruikt om per persoon kenmerken over de wijk of buurt waar hij of zij op het peilmoment of de enquêtedatum woont toe te kennen. Deze kenmerken hebben betrekking op de bevolkingssamenstelling van de buurt (zoals percentage niet-westerse allochtonen) maar ook op de sociaal-economische kenmerken van de buurt (zoals percentage huurwoningen en uitkeringsgerechtigden).

5.3 **Onderzoekspopulatie**

De onderzoekspopulatie, het arbeidspotentieel zonder inkomsten, bestaat uit alle personen van 15 tot en met 64 jaar die op het peilmoment 28 september 2007:

- geen baan in loondienst hebben, en
- niet onderwijsvolgend waren, en
- geen AO-, WW-, bijstands- of overige uitkering ontvangen, en
- in 2007 geen aangifte hebben gedaan als zelfstandige, en

- in 2007 geen aangifte hebben gedaan van inkomsten uit overige arbeid (bijvoorbeeld als alfavhulp) of arbeid in het buitenland.

Deze populatie is afgeleid met behulp van het SSB en de GBA en bestaat uit 10 procent van de potentiële beroepsbevolking.

In de EBB is het arbeidspotentieel zonder inkomsten benaderd door alle personen van 15 tot en met 64 jaar die op enquêtedatum in 2007:

- volgens opgave in de EBB geen werk hadden,
- volgens registraties geen uitkering hadden, en
- volgens registraties niet schoolgaand waren.

Ongeveer 11 procent van de respondenten in de EBB behoort volgens deze benadering tot het arbeidspotentieel zonder inkomsten. Dit is vergelijkbaar met het percentage van de potentiële bevolking dat op registratiebasis tot de populatie behoort.

5.4 Onderzoeksmethode

Om de gemeenten te ondersteunen in een effectieve benadering van het arbeidspotentieel zonder inkomsten is deze groep personen ingedeeld in een aantal types. Het doel hiervan is aan gemeenten te kunnen aangeven wat voor types er in hun krachtwijken wonen, in hoeverre zij werk willen en kans hebben op een baan en om hoeveel personen het gaat. Bijvoorbeeld: in wijk X wonen 100 jonge moeders die een kleine kans op werk hebben en over het algemeen niet zo vaak een baan willen.

De typologie moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- de types moeten herkenbaar zijn voor gemeenten;
- bij het samenstellen van de typologie worden zowel persoonskenmerken als kenmerken van de wijk waar iemand woont meegenomen;
- personen binnen een bepaald type zijn vergelijkbaar wat betreft het willen van werk en de kans op werk;
- het aantal personen per type is van redelijke omvang zodat cijfers per wijk berekend kunnen worden.

Operationalisering

Het willen van werk

Een persoon wil werk als hij of zij geen nee geantwoord heeft op de EBB-vraag 'Zou u op dit moment betaald werk willen hebben?'. Wanneer de meerderheid van de personen die tot een type behoren in de categorie 'wil werk' vallen, valt het type in de categorie 'wil werk'.

De kans op werk

Kans op werk is in dit onderzoek gedefinieerd als het vinden van een baan binnen een jaar na het enquêtemoment in de EBB of na het peilmoment. Per persoon is vastgesteld of hij of zij binnen een jaar daadwerkelijk een baan heeft gevonden. Wanneer de meerderheid van de personen die tot een type behoren een baan hebben gevonden binnen een jaar, valt het type in de categorie 'wel kans op een baan'.

Het gegeven of iemand werk wil, is niet beschikbaar in een registratie. In de EBB wordt wel gevraagd of een persoon werk wil. De basis voor het opstellen van de typologie is daarom de EBB. Voor dat deel van het onbenut arbeidspotentieel dat in 2007 is geënquêteerd, is daarmee bekend of ze op het moment van enquêteren werk wilden of niet.

De achtergrondkenmerken die bepalen tot welk type een persoon behoort, zijn bekend uit registraties. De hele populatie arbeidspotentieel zonder inkomsten kan daarom op basis van bekende achtergrondkenmerken in types worden ingedeeld. Het is daarom mogelijk om het aantal personen per type per wijk te berekenen.

Verkennde analyses

Om te bepalen welke variabelen relevant zijn bij het vaststellen van de typologie, is eerst bepaald welke kenmerken van invloed zijn op het willen van werk en de kans op werk. Beide variabelen zijn ingedeeld in een variabele bestaande uit twee categorieën:

- een persoon wil wel werk of wil geen werk
- een persoon heeft een grote kans op werk (heeft een baan gevonden binnen een jaar) of een kleine kans op werk (heeft geen baan gevonden binnen een jaar).

Voor de EBB-respondenten is voor beide variabelen vastgesteld tot welke categorie een persoon behoort. Met een logistische regressie zijn twee modellen geschat die het willen van werk en de kans op werk zo goed mogelijk voorspellen. In deze analyses zijn demografische kenmerken als leeftijd, geslacht en herkomstgroepering, maar ook sociaal-economische kenmerken als arbeid- en uitkeringsverleden en kenmerken van de woonomgeving als provincie en percentage huurwoningen in de wijk meegenomen. Zie bijlage I voor een volledig overzicht van de kenmerken.

Uit de analyse kwamen met name leeftijd en het hebben van een uitkering in de periode van vijf jaar voor enquêtedatum naar voren als de voornaamste kenmerken voor het voorspellen van het willen van werk. Personen die een uitkering hebben gehad, willen over het algemeen vaker werk. Ook geslacht, het vermogen van het huishouden en de duur van inactiviteit voor de enquêtedatum bleken van invloed.

De belangrijkste kenmerken van invloed op het willen van werk waren ook van invloed op de kans op werk. Duur van inactiviteit voor de enquêtedatum kwam voor kans op werk naar voren als belangrijkste kenmerk. Hoe langer een persoon al inactief is, hoe kleiner de kans dat hij of zij binnen een jaar een baan heeft gevonden. Ook leeftijd, kenmerken uit het arbeidsverleden (zoals grote van het bedrijf en soort dienstverband in de laatste baan), het hebben van een uitkering in de periode van vijf jaar voor enquêtedatum en geslacht spelen een rol bij het verklaren van de kans op werk.

Naast de logistische regressie voor de twee te verklaren variabelen afzonderlijk, is met een multinomiale logistische regressie een model geschat die de combinatie van het willen van werk en de kans op werk zo goed mogelijk voorspelt. Hiertoe zijn beide variabelen samengevoegd tot één variabele, bestaande uit vier categorieën:

- een persoon wil werk en heeft grote kans op werk
- een persoon wil werk en heeft kleine kans op werk
- een persoon wil geen werk en heeft grote kans op werk
- een persoon wil geen werk en heeft kleine kans op werk.

Uit deze multinomiale logistische regressie kwam naar voren dat alle kenmerken die voor de afzonderlijke variabelen van invloed waren, ook van invloed waren op de samengestelde variabele. Op volgorde van grootste verklarende factor: leeftijd, de duur van inactiviteit voor de enquêtedatum, het hebben van een uitkering in de periode van vijf jaar voor enquêtedatum, soort dienstverband in de laatste baan, geslacht en vermogen van het huishouden.

Voor zowel het willen van werk, de kans op werk en de combinatie daarvan, bleken regionale kenmerken (zoals stedelijkheidsgraad van de woongemeente, woonachtig zijn in de G4 of in de Randstad), buurtkenmerken (zoals percentage huurwoningen of uitkeringsgerechtigden in de buurt) en demografische kenmerken (zoals herkomst en generatie) nauwelijks van invloed.

Opstellen typologie

Voor het bepalen van de types voor het onbenut arbeidspotentieel is gebruik gemaakt van de analysemethode Classification trees. Het resultaat van deze methode is een classificatie van kenmerken van personen in de vorm van een boomstructuur. De boom deelt personen in op basis van hun achtergrondkenmerken en zorgt ervoor dat deze kenmerken typerend zijn voor één van de categorieën van het willen van werk en de kans op werk. In deze analysemethode wordt de populatie eerst opgesplitst op basis van de meest relevante achtergrondvariabele voor de doelcategorie van de te verklaren variabele. Vervolgens worden de subgroepen steeds verder opgesplitst op basis van de volgende meest

relevante achtergrondvariabelen. Het resultaat is een combinatie van achtergrondkenmerken die typerend is voor een bepaalde doelcategorie.

Bijvoorbeeld: mannen van 27 tot en met 44 jaar die nog maar kort geen baan of uitkering meer hebben, hebben een grote kans om tot de doelcategorie 'wil werk en heeft een grote kans op werk' te behoren.

Het aantal personen in de EBB uit 2007 dat behoort tot het onbenut arbeidspotentieel is ongeveer 9 duizend. Deze personen zijn niet evenredig verspreid over de vier categorieën voor het willen van werk en de kans op werk. De categorie 'wil werk en heeft een grote kans op werk' bestaat uit 10 procent, 19 procent in de categorie 'wil werk en heeft een kleine kans op werk', 5 procent in de categorie 'wil geen werk en heeft een grote kans op werk' en 66 procent in de categorie 'wil geen werk en heeft een kleine kans op werk'.

Voor elke categorie is afzonderlijk een boom bepaald waarin is bekeken of personen met bepaalde kenmerken wel of niet tot deze categorie behoren. Op deze manier zijn voor elke categorie van het willen van werk en de kans op werk één of meerdere types bepaald. De meeste types vallen in de categorie 'wil geen werk en heeft een kleine kans op werk', omdat de meeste personen tot deze categorie behoren.

Voor het bepalen van de bomen per categorie zijn alle relevante achtergrondkenmerken gebruikt die uit de verkennende analyses naar voren zijn gekomen en die zijn af te leiden uit registraties. Geselecteerd zijn alle types waarvoor geldt dat ongeveer één op de twee personen met die kenmerken tot de doelcategorie behoort. De overige personen met deze kenmerken behoren dus tot één van de drie andere categorieën, maar worden uiteindelijk wel in dat type ingedeeld. Dit komt bijvoorbeeld naar voren bij het type werkwillende oudere. Personen die tot dit type worden gerekend, zijn 45 tot en met 57,5 jaar, hebben in de afgelopen vijf jaar een uitkering gehad en zijn langer dan zes maanden inactief. Deze achtergrondkenmerken samen zijn uit de analyse naar voren gekomen als typerend voor de doelcategorie 'wil werk en heeft een kleine kans op werk'. De meeste personen met die combinatie van achtergrondkenmerken vallen in deze doelcategorie.

De groep 15 tot en met 26 jarigen bleek ondervertegenwoordigd in de EBB steekproef. Voor deze groep is daarom een aparte boom bepaald om te onderzoeken of deze groep ondergesneeuwd raakte. Dit bleek niet het geval en dit heeft niet geleid tot andere types voor de 15 tot en met 26 jarigen. Om te onderzoeken of er nog specifieke types zijn in de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag en Dordrecht samen is een aparte boom bepaald voor deze gemeenten. Ook dit heeft niet geleid tot extra types.

Het resultaat van deze analyses is een typologie bestaande uit de acht types die in paragraaf 3.2 zijn beschreven. In deze typologie zijn alle categorieën van het willen van werk en de kans op werk vertegenwoordigd. De indeling van personen in de types is vrij algemeen gehouden om een zo groot mogelijk deel van de populatie te omvatten. De types beschrijven ruim 83 procent van de totale populatie onbenut arbeidspotentieel. Dit betekent dat we landelijk gezien een restgroep overhouden van 16,5 procent. De omvang van deze groep verschilt per gemeente en aandachtswijk.

Indelen landelijke populatie in types

De EBB is een landelijke steekproef en te klein om betrouwbare resultaten te bepalen op het niveau van wijken. In de laatste fase van dit onderzoek is de typologie gebaseerd op personen in de EBB vertaald naar de landelijke populatie arbeidspotentieel zonder inkomsten. Alle kenmerken waarmee de types zijn beschreven, zijn beschikbaar in registraties. Uit deze registraties is een onderzoeksbestand samengesteld uit de gehele populatie onbenut arbeidspotentieel verrijkt met de benodigde achtergrondkenmerken voor de typologie. Op basis van deze achtergrondkenmerken is de populatie ingedeeld in de acht types en is per krachtwijk bepaald welke types voorkomen en om hoeveel personen het gaat. Sommige types kunnen wel kenmerken gemeen hebben, zodat een persoon in werkelijkheid tot meerdere types kan behoren. Zo kan een persoon zowel in het type oudere huisvrouw vallen als in het type welvarende inactieve. De oudere huisvrouwen worden op basis van de leeftijd 57,5 jaar tot en met 64 jaar afgebakend, terwijl leeftijd geen onderdeel is voor de afbakening van de welvarende inactieven. In de uitwerking van het onderzoek en in de tabel zijn personen steeds slechts in één type ingedeeld, zodat er geen overlap tussen types bestaat.

Naast de kenmerken die een type beschrijven, is voor alle types naar een aantal aanvullende kenmerken gekeken. Deze aanvullende kenmerken zijn: afzonderlijke leeftijden binnen een leeftijdscategorie, geslacht, type huishouden en plaats in het huishouden, burgerlijke staat, besteedbaar huishoudinkomen, schuld en vermogen van het huishouden, het wel of niet zijn van een nieuwkomer en redenen voor het niet willen of kunnen hebben van werk.

6. Begrippen en afkortingen

6.1 Begrippen

Allochtoon – Zie Herkomstgroepering.

Arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten – Het arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten bestaat uit het deel van het arbeidspotentieel zonder uitkering dat:

- in het peiljaar geen aangifte heeft gedaan van inkomsten als zelfstandige, en
- in het peiljaar geen aangifte heeft gedaan van inkomsten uit overige arbeid (bijvoorbeeld als alfavhulp) of arbeid in het buitenland, en
- op het peilmoment geen overige uitkering ontving (bijvoorbeeld een VUT-uitkering of ANW-uitkering).

Personen in het arbeidspotentieel zonder inkomsten hebben mogelijk nog wel inkomsten die niet direct gerelateerd zijn aan arbeid, zoals alimentatie, kinderbijslag of inkomsten uit eigen vermogen.

Autochtoon – Zie Herkomstgroepering.

Besteedbaar huishoudinkomen – Het bruto-inkomen van het huishouden verminderd met

- betaalde inkomensoverdrachten,
- premies inkomensverzekeringen,
- premies ziektekostenverzekeringen, en
- belastingen op inkomen en vermogen.

Het besteedbaar huishoudinkomen is ingedeeld in de categorieën laag (percentiel 1-4, besteedbaar huishoudinkomen lager dan 31 406 Euro), midden (percentiel 5-8, besteedbaar huishoudinkomen tussen 31 406 Euro en 52 759 Euro) en hoog (percentiel 9 en 10, besteedbaar huishoudinkomen hoger dan 52 759 Euro).

Blijvers – Personen die zowel op het peilmoment 30 september 2005 als 28 september 2007 tot het arbeidspotentieel zonder inkomen behoren.

Classification tree – De classification tree procedure creëert een classificatie model in de vorm van een 'boom-structuur'. Het classificeert cases in groepen of voorspelt waarden van een te verklaren variabele (in ons geval wie van het arbeidspotentieel zonder inkomen willen er werk en wat is hun kans op werk) gebaseerd op waarden van verklarende variabelen (in ons geval bijvoorbeeld leeftijd, huishoudinkomen, woonregio, uitkeringsverleden).

Generatie - Zie Herkomstgroepering.

Herkomstgroepering – In de CBS-indeling naar herkomstgroepering worden personen ingedeeld op grond van hun geboorteland en dat van hun ouders. Autochtonen zijn personen van wie beide ouders in Nederland geboren zijn. Allochtonen zijn personen van wie minstens één ouder in het buitenland geboren is.

De volgende categorieën van herkomstgroepering worden onderscheiden:

- autochtonen;
- westerse allochtonen. Het land van herkomst is gelegen in Europa (met uitzondering van Nederland en Turkije), Noord-Amerika, Indonesië, Japan en Oceanië;
- niet-westerse allochtonen. Het land van herkomst is Turkije of een land in Afrika, Azië (met uitzondering van Indonesië en Japan) of Latijns-Amerika.

Voor allochtonen wordt bovendien onderscheid gemaakt naar generatie. Een allochtoon die zelf in het buitenland is geboren, behoort tot de eerste generatie allochtonen. Een allochtoon die zelf in Nederland is geboren, is tweede generatie allochtoon.

Inactief – In dit onderzoek is een persoon inactief als hij geen baan heeft en geen uitkering ontvangt.

Instromers – Personen die op het peilmoment 30 september 2005 nog niet tot het arbeidspotentieel zonder inkomen behoren, maar op 28 september 2007 wel.

Krachtwijk – Krachtwijk is de benaming van de 40 wijken van Minister Ella Vogelaar van Wonen, Wijken en Integratie en betreft een lijst van 40 Nederlandse probleemwijken die op 22 maart 2007 door de Minister bekend zijn gemaakt.

Nieuwkomers – Een nieuwkomer is een persoon die:

- van buiten Europa komt en geen Nederlands paspoort heeft, en
- tussen de 16 en 65 jaar oud is, en
- ná 1 januari 2007 in Nederland is komen wonen.

Onderwijsvolgend – Een persoon die op 1 oktober van het peiljaar is ingeschreven als onderwijsvolgende in het voortgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs of het hoger onderwijs. In de onderwijsregistraties is alleen door OCW en LNV bekostigd onderwijs opgenomen - het particuliere onderwijs valt buiten de registraties. Ook gegevens over praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs zijn nog niet opgenomen in deze registraties.

Personen met een AO-uitkering – Personen met inkomsten uit een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Deze uitkeringen worden verstrekt op grond van de wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) en de wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ). Het hebben van een uitkering wordt vastgesteld volgens het betalingsconcept. Volgens het betalingsconcept heeft een persoon in een maand een uitkering als er recht is op de uitkering op de laatste vrijdag van die maand en er in die maand een uitbetaling is geweest.

Personen met een bijstandsuitkering - Personen met inkomsten uit een algemene bijstands-, IOAW- of IOAZ -uitkering. Het hebben van een uitkering wordt vastgesteld volgens het betalingsconcept. Volgens het betalingsconcept heeft een persoon in een maand een uitkering als er recht is op de uitkering op de laatste vrijdag van die maand en er in die maand een uitbetaling is geweest.

Personen met een WW-uitkering – Personen met inkomsten uit een werkloosheidsuitkering. Deze uitkeringen worden verstrekt op grond van de werkloosheidswet. Het hebben van een uitkering wordt vastgesteld volgens het betalingsconcept. Volgens het betalingsconcept heeft een persoon in een maand een uitkering als er recht is op de uitkering op de laatste vrijdag van die maand en er in die maand een uitbetaling is geweest.

Potentiële beroepsbevolking – Alle personen in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Schuld van het huishouden – De schulden omvatten onder meer schulden ten behoeve van een eigen woning en consumptief krediet. De eigen woning en overige onroerende zaken zijn gewaardeerd op de marktwaarde. De schuld van het huishouden is ingedeeld in de categorieën laag (percentiel 1-4, schuld van het huishouden lager dan 13 600 Euro), midden (percentiel 5-8, schuld van het huishouden tussen 13 600 Euro en 191 421 Euro) en hoog (percentiel 9 en 10, schuld van het huishouden hoger dan 191 421 Euro).

Uitstromers – Personen die op 30 september 2005 wel tot het arbeidspotentieel zonder inkomen behoorden, maar op 28 september 2007 niet meer.

Vermogen van het huishouden – Vermogen is het saldo van bezittingen en schulden. De bezittingen bestaan vooral uit banktegoeden, effecten, onroerend goed en ondernemingsvermogen. De schulden omvatten onder meer schulden ten behoeve van een eigen woning en consumptief krediet. De eigen woning en overige onroerende zaken zijn gewaardeerd op de marktwaarde. Het huishoudvermogen is ingedeeld in de categorieën laag (percentiel 1-4, vermogen van het huishouden lager dan 26 380 Euro), midden (per-

centiel 5-8, vermogen van het huishouden tussen 26 380 Euro en 269 434 Euro) en hoog (percentiel 9 en 10, vermogen van het huishouden hoger dan 269 434 Euro).

Voortijdig schoolverlater – Een persoon die het (bekostigd) onderwijs heeft verlaten en niet in het bezit is van een startkwalificatie. Het bezit van een startkwalificatie houdt in dat de persoon ten minste een afgeronde havo- of vwo-opleiding, een basisberoepsopleiding (mbo niveau 2) of een oude opleiding van vergelijkbaar niveau heeft.

6.2. Afkortingen

ABW – Algemene bijstandswet

AO – Arbeidsongeschiktheid

CBS-CvB – Centrum voor Beleidsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek

CRIHO – Centraal Register Inschrijvingen Hoger Onderwijs

CWI – Centrum voor Werk en Inkomen

EBB – Enquête beroepsbevolking

EWL – Enquête werkgelegenheid en lonen

GBA – Gemeentelijke Basisadministratie

GBR – Geografisch basisregister

Ho – hoger onderwijs

IOAW – Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers

IOAZ – Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

LNV – Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Mbo – middelbaar beroepsonderwijs

OCW – Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

RWI – Raad voor Werk en Inkomen

SSB – Sociaal Statistisch Bestand

UWV – Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen

Vavo – voortgezet algemeen volwassenenonderwijs

Vo – voortgezet onderwijs

VSV – voortijdig schoolverlater

VZA – Verzekerenadministratie werknemers

Wajong – Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten

WAO – Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering

WAZ – Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen

WW – Werkloosheidswet

WWB – Wet werk en bijstand

Relevante literatuur

Beckers, Ingrid, Hendrika Lautenbach, Ger Linden (2008). Onbenut arbeidsaanbod en economische groei. *Sociaaleconomische trends*, 2/2008, 37–43.

Grift, M. van, Pensioenaanspraken en vergrijzing in: De Nederlandse economie 2008 (2008). *CBS*.

Haar, D. ter (2008). Participatiepotentieel en personen zonder inkomsten uit arbeid in de aandachtswijken. *CBS*.

Hersevoort, M. de, Haar, D. ter, Hagoort, K., Goedhuys, M. (2007). Participatiepotentieel aandachtswijken 2006. *CBS*.

Hersevoort, M. de, Haar, D. ter, Hagoort, K., Goedhuys, M. (2007). Wie willen er werk? Participatiepotentieel in 2005 en 2006. *CBS*.

Janssen, B, M. Souren (2009). Naar een arbeidsdeelname van 80 procent in 2016. *Sociaaleconomische trends*, 2/2009: 7–19.

Sanders, Jos, H. Lautenbach, P. Smulders, H. Dirven (2010). Alle Hens aan Dek. Niet-werkenden in beeld gebracht. *TNO/CBS*.

Souren, M, J. de Vries (2009). Arbeidsparticipatie van vrouwen: een vergelijking naar opleidingsniveau, leeftijd en herkomst. *Sociaaleconomische trends*, 4/2009: 7–12.

Bijlage I Kenmerken meegenomen in analyses

Voor het bepalen van de typologie zijn de volgende kenmerken meegenomen:

Demografische kenmerken

Geslacht
Leeftijd
Herkomstgroepering en generatie
Positie in het huishouden
Burgerlijke staat/gescheiden
Leeftijd jongste kind in huishouden
Kind jonger dan 12 jaar in huishouden

Kenmerken woonomgeving

Stedelijkheid woongemeente
Woonachtig in de Randstad
Woonachtig in aandachtswijk
Woonachtig in G4, G27 of overige gemeente
Percentage niet-westerse allochtonen in de buurt op 1 januari 2007
Percentage hoge inkomens in de buurt op 1 januari 2005
Percentage koopwoningen in de buurt op 1 januari 2005
Percentage huurwoningen in de buurt op 1 januari 2005
Percentage zelfstandigen in de buurt op 1 januari 2005
Percentage uitkeringsontvangers in de buurt op 1 januari 2005
Percentage werkzame personen in de buurt op 1 januari 2005

Sociaal-economische kenmerken

Duur inactiviteit (geen baan en geen uitkering)
Re-integratietraject gehad in de afgelopen 5 jaar
Baan gehad in de afgelopen 5 jaar
Uitkering gehad in de afgelopen 5 jaar
Inschrijving bij het Centrum voor Werk en Inkomen als niet-werkend werkzoekende op enquêtedatum 2007
Inkomsten uit alimentatie in 2007
Besteedbaar huishoudinkomen in 2007
Schuld van het huishouden in 2007
Vermogen van het huishouden in 2007
Voortijdig schoolverlater in periode 2004-2007
Soort dienstverband in laatste baan voor enquêtedatum
Grootte bedrijf waar laatste baan voor enquêtedatum
Uitzendkracht in laatste baan voor enquêtedatum

Tabellenset

Tabellenoverzicht

- Tabel 1 Aantal personen per type binnen het arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten naar regio, 28 september 2007
- Tabel 2 Potentiële beroepsbevolking, werknemers, personen met een uitkering, onderwijsvolgenden en arbeidspotentieel zonder AO-, WW-, of bijstandsuitkering naar regio, 28 september 2007
- Tabel 3 Baanverleden van het arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten, 28 september 2007
- Tabel 4 Arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten naar demografische achtergrondkenmerken, 28 september 2007
- Tabel 5 Arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten zonder baan en zonder AO-, WW- of bijstandsuitkering in 2003-2007 naar demografische achtergrondkenmerken, 28 september 2007
- Tabel 6 Arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten met één of meerdere banen in 2003-2007 naar demografische achtergrondkenmerken, 28 september 2007
- Tabel 7 Arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten per wijk naar baanverleden en CWI-inschrijving, 28 september 2007

Tabel 1
Aantal personen per type binnen het arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten¹⁾ naar regio, 28 september 2007

Regio	Totaal	Type 1 De Jonge kanshebber	Type 2 De Recente- lijk inactieve	Type 3 De Werk- willende oudere	Type 4 De Onvrijwil- lig inactieve allochtoon	Type 4 De Wel- varende inactieve	Type 6 De Oudere huisvrouw	Type 7 De huis- vrouw met thuiswonen- de kinderen	Type 8 De Jonge moeder	Restgroep
Landelijk	1 127 380	53 240	84 380	16 750	19 620	15 240	275 740	222 290	253 610	186 510
Totaal Amsterdam	60 470	4 380	7 010	1 390	2 880	540	6 100	7 650	17 670	12 850
Amsterdam Noord	1 910	200	240	40	110	0	160	210	570	380
Nieuw-West	9 240	800	900	200	500	40	890	1 190	2 820	1 910
Bos en Lommer	4 470	350	570	80	250	10	340	500	1 420	950
Amsterdam Oost	1 840	150	230	50	100	10	110	250	580	360
Bijlmer	1 900	200	310	60	120	0	140	170	470	430
Overige wijken Amsterdam	41 110	2 700	4 770	960	1 800	480	4 470	5 320	11 800	8 820
Totaal Dordrecht	8 450	500	710	160	200	40	1 930	1 550	1 910	1 440
Wielwijk/Crabbehof	1 040	100	110	30	40	0	190	120	220	230
Nieuw-Crispijn	1 430	100	130	30	50	0	280	220	350	270
Overig wijken Dordrecht	5 980	300	470	110	110	40	1 470	1 210	1 330	950
Totaal Den Haag	41 360	2 840	4 240	710	1 840	330	5 110	5 880	12 220	8 180
Stationsbuurt	1 020	100	130	20	70	0	70	120	280	230
Schilderswijk	3 290	320	440	90	220	0	180	400	970	680
Den Haag Zuidwest	3 580	360	450	90	220	10	400	400	920	730
Transvaal	1 090	100	130	20	80	0	40	100	370	260
Overig wijken Den Haag	32 370	1 970	3 090	490	1 250	310	4 420	4 870	9 690	6 290
Totaal Rotterdam	45 330	3 530	4 890	1 000	1 940	260	6 810	6 410	11 480	9 010
Rotterdam West	5 330	470	630	140	310	10	430	590	1 540	1 210
Rotterdam Noord	3 130	290	420	90	170	10	320	380	800	660
Bergpolder	520	60	90	10	30	0	40	40	130	120
Overschie	550	50	70	20	20	0	90	80	130	90
Oud Zuid	7 140	610	870	160	440	10	680	880	1 990	1 520
Vreewijk	930	80	60	20	20	0	240	190	170	140
Zuidelijke Tuinsteden	1 650	160	220	40	90	0	220	210	360	340
Overige wijken Rotterdam	26 070	1 830	2 540	520	850	220	4 780	4 040	6 360	4 930
Totaal Utrecht	17 770	1 660	2 050	300	630	200	2 180	2 170	4 390	4 190
Kanaleneiland	1 640	160	200	40	90	0	130	170	460	400
Ondiep	450	50	50	20	20	0	70	60	100	90
Overvecht	2 070	200	240	50	120	0	280	250	520	400
Zuilen Oost	500	60	70	10	20	0	50	70	110	110
Overige wijken Utrecht	13 100	1 190	1 500	180	390	190	1 630	1 610	3 200	3 190

N.B. De aantallen in de tabel zijn afgerond op tientallen.

¹⁾ Tot de categorie arbeidspotentieel zonder inkomsten behoort dat deel van de potentiële beroepsbevolking dat op het peilmoment geen baan heeft, geen (WW-, AO-, bijstands- of overige)uitkering ontvangt, geen onderwijs volgt en in 2007 geen belastingaangifte heeft gedaan als zelfstandige, van arbeid uit het buitenland of overige inkomsten.

Tabel 2
Potentiele beroepsbevolking, werknemers, personen met een uitkering, onderwijsvolgenden en arbeidspotentieel zonder AO-, WW- of bijstandsuitkering naar regio, 28 september 2007

	Potentiele beroepsbevolking	Werknemers in loondienst ¹⁾	Personen met een uitkering ¹⁾			Onderwijsvolgenden ¹⁾	Arbeidspotentieel zonder AO-, WW- of bijstandsuitkering ²⁾		
			WW	AO	Bijstand		Arbeidspotentieel zonder uitkering exclusief zelfstandigen ³⁾	Arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten ⁴⁾	
Landelijk	11 050 865	7 241 490	164 490	781 330	338 265	1 487 795	2 229 485	1 606 300	1 127 375
Amsterdam	545 100	330 015	8 750	38 405	38 660	79 000	110 920	75 250	60 475
Amsterdam Noord	15 115	8 505	245	1 375	1 565	2 165	3 045	2 360	1 910
Nieuw-West	70 845	40 035	1 035	5 895	6 530	11 700	14 305	11 385	9 240
Bos en Lommer	39 875	24 295	615	2 605	3 460	6 095	7 680	5 360	4 470
Amsterdam Oost	16 010	9 125	250	1 275	1 690	2 605	3 080	2 190	1 835
Bijlmer	16 570	9 855	355	1 120	1 855	2 645	2 715	2 310	1 900
Overige wijken Amsterdam	386 685	238 210	6 250	26 140	23 560	53 785	80 100	51 645	41 115
Dordrecht	79 990	52 125	1 025	5 405	3 835	10 465	15 295	11 880	8 450
Wielwijk/Crabbehof	8 985	5 275	145	790	1 015	1 110	1 630	1 385	1 040
Nieuw-Crispijn	11 450	7 005	155	860	835	1 455	2 280	1 910	1 435
Overig wijken Dordrecht	59 555	39 845	725	3 750	1 985	7 900	11 380	8 590	5 980
Den Haag	329 010	200 880	4 640	21 810	20 075	42 910	69 330	52 860	41 355
Stationsbuurt	7 980	4 075	135	580	1 165	1 370	1 580	1 265	1 020
Schilderswijk	20 090	9 160	320	1 710	2 980	3 410	4 660	3 925	3 290
Den Haag Zuidwest	30 590	17 325	555	2 725	3 605	3 945	5 680	4 740	3 580
Transvaal	5 515	2 610	80	440	525	870	1 520	1 250	1 090
Overig wijken Den Haag	264 830	167 715	3 545	16 355	11 800	33 315	55 890	41 680	32 375
Rotterdam	401 135	242 620	6 175	23 505	36 290	62 365	75 030	58 710	45 330
Rotterdam West	42 530	22 705	715	2 485	5 780	8 190	8 255	6 480	5 335
Rotterdam Noord	27 250	14 990	435	1 665	3 815	5 010	4 845	3 830	3 130
Bergpolder	6 120	4 330	75	205	355	1 085	890	630	520
Overschie	4 665	2 835	95	325	405	640	880	720	555
Oud Zuid	50 990	27 885	860	3 090	6 515	8 100	10 225	8 625	7 145
Vreewijk	8 370	4 695	155	710	1 040	1 135	1 560	1 335	930
Zuidelijke Tuinsteden	15 160	8 545	265	1 025	2 335	2 115	2 510	2 165	1 650
Overige wijken Rotterdam	246 045	156 635	3 580	14 005	16 040	36 095	45 870	34 920	26 075
Utrecht	215 560	146 420	2 805	13 090	8 375	42 615	32 710	23 220	17 770
Kanaleneiland	13 885	8 355	220	995	1 180	2 850	2 415	2 060	1 645
Ondiep	4 885	2 830	75	545	400	1 030	770	605	455
Overvecht	20 120	11 890	360	2 065	1 985	3 145	3 285	2 740	2 070
Zuilen Oost	5 695	3 660	90	480	410	1 065	815	635	500
Overige wijken Utrecht	170 975	119 690	2 065	9 000	4 400	34 525	25 425	17 180	13 105

N.B. De aantallen in de tabel zijn afgerond op vijfdecimalen.

- ¹⁾ Werknemers, personen met een AO-, WW- of bijstandsuitkering en onderwijsvolgenden kunnen tegelijkertijd in meerdere subcategorieën voorkomen. Deze subtotaal tellen daarom niet op tot het totaal.
- ²⁾ Tot de categorie arbeidspotentieel zonder AO-, WW- of bijstandsuitkering behoort dat deel van de potentiële beroepsbevolking dat op het peilmoment geen baan heeft, geen (WW-, AO- of bijstands)uitkering ontvangt en geen onderwijs volgt.
- ³⁾ Tot de categorie arbeidspotentieel zonder uitkering exclusief zelfstandigen behoort dat deel van het arbeidspotentieel zonder AO-, WW- of bijstandsuitkering dat in 2007 geen belastingaangifte als zelfstandige heeft gedaan.
- ⁴⁾ Tot de categorie arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten behoort dat deel van het arbeidspotentieel zonder AO-, WW- of bijstandsuitkering dat in 2007 geen belastingaangifte heeft gedaan van inkomsten als zelfstandige, uit overige arbeid, arbeid verricht in het buitenland of een uitkering uit het buitenland en op 28 september 2007 geen overige uitkering (zoals pensioen of ANW) ontving.

Tabel 3
Baanverleden van het arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten¹⁾, 28 september 2007

	Totaal	Zonder baan in 2003–2007		Met baan in 2003–2007
		Zonder AO-, WW- of bijstands- uitkering in 2003–2007	Met AO-, WW- of bijstands- uitkering in 2003–2007	
Landelijk	1 127 375	701 235	49 390	376 755
Amsterdam	60 475	31 480	3 785	25 205
Amsterdam Noord	1 910	935	135	845
Nieuw-West	9 240	5 030	710	3 495
Bos en Lommer	4 470	2 255	315	1 900
Amsterdam Oost	1 835	935	150	750
Bijlmer	1 900	805	145	945
Overige wijken Amsterdam	41 115	21 515	2 325	17 270
Dordrecht	8 450	5 010	530	2 910
Wielwijk/Crabbehof	1 040	510	90	440
Nieuw-Crispijn	1 435	805	135	495
Overig wijken Dordrecht	5 980	3 695	305	1 975
Den Haag	41 355	23 080	2 360	15 915
Stationsbuurt	1 020	490	95	435
Schilderswijk	3 290	1 575	355	1 360
Den Haag Zuidwest	3 580	1 800	310	1 475
Transvaal	1 090	545	70	470
Overig wijken Den Haag	32 375	18 670	1 530	12 175
Rotterdam	45 330	24 255	3 795	17 280
Rotterdam West	5 335	2 645	565	2 125
Rotterdam Noord	3 130	1 470	365	1 295
Bergpolder	520	210	40	265
Overschie	555	295	55	205
Oud Zuid	7 145	3 590	730	2 825
Vreewijk	930	550	95	285
Zuidelijke Tuinsteden	1 650	800	160	685
Overige wijken Rotterdam	26 075	14 695	1 785	9 595
Utrecht	17 770	8 995	1 080	7 695
Kanaleneiland	1 645	840	160	645
Ondiep	455	220	50	185
Overvecht	2 070	1 040	215	815
Zuilen Oost	500	230	50	215
Overige wijken Utrecht	13 105	6 665	605	5 830

N.B. De aantallen in de tabel zijn afgerond op vijftallen.

¹⁾ Tot de categorie arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten behoort dat deel van de potentiële beroepsbevolking dat op het peilmoment geen baan heeft, geen (WW-, AO- of bijstands)uitkering ontvangt, geen onderwijs volgt en in 2007 geen belastingaangifte heeft gedaan van inkomsten als zelfstandige, uit overige arbeid, arbeid verricht in het buitenland of een uitkering uit het buitenland en op 28 september 2007 geen overige uitkering (zoals pensioen of ANW) ontving.

Tabel 4
Arbeidspotentieel zonder arbeidsgelateerde inkomsten¹⁾ naar demografische achtergrondkenmerken, 28 september 2007

	Totaal	Geslacht		Huishoudenspositie			
		Mannen	Vrouwen	Samenwonend of getrouwd	Alleenstaand zonder kind(eren)	Alleenstaand met kind(eren)	Overig ²⁾
Landelijk	1 127 375	231 475	895 900	861 355	106 560	19 810	120 250
Amsterdam	60 475	23 835	36 640	32 030	14 550	1 900	9 140
Amsterdam Noord	1 910	640	1 275	1 215	265	65	290
Nieuw-West	9 240	2 825	6 415	5 980	1 320	245	1 430
Bos en Lommer	4 470	1 645	2 825	2 595	920	120	620
Amsterdam Oost	1 835	700	1 135	1 050	375	35	280
Bijlmer	1 900	980	920	735	475	115	415
Overige wijken Amsterdam	41 115	17 045	24 070	20 455	11 190	1 315	6 105
Dordrecht	8 450	1 690	6 760	6 470	670	185	1 005
Wielwijk/Crabbehof	1 040	225	815	740	90	45	140
Nieuw-Crispijn	1 435	300	1 130	1 085	115	35	170
Overig wijken Dordrecht	5 980	1 165	4 810	4 645	470	100	695
Den Haag	41 355	14 710	26 650	24 040	7 910	1 240	6 125
Stationsbuurt	1 020	400	625	530	240	30	175
Schilderswijk	3 290	1 160	2 135	1 970	505	120	605
Den Haag Zuidwest	3 580	1 215	2 370	2 285	525	125	545
Transvaal	1 090	410	675	590	225	30	190
Overig wijken Den Haag	32 375	11 530	20 845	18 660	6 415	940	4 610
Rotterdam	45 330	14 130	31 200	28 930	6 900	1 305	6 835
Rotterdam West	5 335	2 085	3 250	2 910	1 070	160	990
Rotterdam Noord	3 130	1 160	1 970	1 860	520	75	585
Bergpolder	520	210	310	260	150	15	65
Overschie	555	140	410	380	55	20	85
Oud Zuid	7 145	2 285	4 860	4 485	1 145	220	1 025
Vreewijk	930	200	725	685	70	20	140
Zuidelijke Tuinsteden	1 650	485	1 165	1 060	225	70	235
Overige wijken Rotterdam	26 075	7 560	18 510	17 285	3 670	725	3 710
Utrecht	17 770	5 800	11 970	10 385	3 975	305	2 575
Kanaleneiland	1 645	505	1 135	1 085	255	25	240
Ondiep	455	135	320	295	85	10	60
Overvecht	2 070	580	1 490	1 455	210	45	310
Zuilen Oost	500	130	365	325	70	10	75
Overige wijken Utrecht	13 105	4 445	8 655	7 220	3 350	215	1 890

N.B. De aantallen in de tabel zijn afgerond op vijftallen.

- ¹⁾ Tot de categorie arbeidspotentieel zonder arbeidsgelateerde inkomsten behoort dat deel van de potentiële beroepsbevolking dat op het peilmoment geen baan heeft, geen (WW-, AO- of bijstands)uitkering ontvangt, geen onderwijs volgt en in 2007 geen belastingaangifte heeft gedaan van inkomsten als zelfstandige, uit overige arbeid, arbeid verricht in het buitenland of een uitkering uit het buitenland en op 28 september 2007 geen overige uitkering (zoals pensioen of ANW) ontving.
- ²⁾ De categorie Overig bestaat voornamelijk uit thuiswonende kinderen.

Tabel 5
Arbeidspotentieel zonder arbeidsgelateerde inkomsten¹⁾ zonder baan en zonder AO-, WW- of bijstandsuitkering in 2003–2007 naar demografische achtergrondkenmerken, 28 september 2007

	Totaal	Geslacht		Huishoudenspositie			
		Mannen	Vrouwen	Samenwonend of getrouwd	Alleenstaand zonder kind(eren)	Alleenstaand met kind(eren)	Overig ²⁾
Landelijk	701 235	89 805	611 430	588 220	51 985	8 235	42 955
Amsterdam	31 480	9 365	22 115	19 530	6 370	660	3 540
Amsterdam Noord	935	175	755	740	95	10	70
Nieuw-West	5 030	890	4 145	3 835	515	80	465
Bos en Lommer	2 255	570	1 690	1 545	340	30	235
Amsterdam Oost	935	235	700	640	135	15	110
Bijlmer	805	360	445	385	190	25	155
Overige wijken Amsterdam	21 515	7 140	14 375	12 385	5 100	500	2 510
Dordrecht	5 010	515	4 495	4 330	255	50	340
Wielwijk/Crabbehof	510	45	465	425	25	5	50
Nieuw-Crispijn	805	80	725	695	40	10	55
Overig wijken Dordrecht	3 695	390	3 305	3 210	190	30	240
Den Haag	23 080	6 430	16 650	14 800	3 985	505	2 555
Stationsbuurt	490	150	340	295	95	10	60
Schilderswijk	1 575	395	1 180	1 055	210	35	235
Den Haag Zuidwest	1 800	410	1 390	1 360	180	30	190
Transvaal	545	180	370	320	115	10	80
Overig wijken Den Haag	18 670	5 300	13 370	11 765	3 385	425	1 990
Rotterdam	24 255	5 145	19 110	17 700	3 115	405	2 505
Rotterdam West	2 645	790	1 855	1 670	475	45	370
Rotterdam Noord	1 470	370	1 095	1 030	200	20	185
Bergpolder	210	60	150	125	45	5	25
Overschie	295	40	255	240	15	5	30
Oud Zuid	3 590	805	2 785	2 535	485	80	400
Vreewijk	550	65	485	475	25	10	40
Zuidelijke Tuinsteden	800	150	650	605	50	25	100
Overige wijken Rotterdam	14 695	2 865	11 830	11 020	1 815	215	1 360
Utrecht	8 995	2 080	6 915	6 020	1 660	120	975
Kanaleneiland	840	160	680	635	95	10	90
Ondiep	220	35	185	170	30	0	15
Overvecht	1 040	145	890	875	50	10	90
Zuilen Oost	230	35	200	185	25	0	20
Overige wijken Utrecht	6 665	1 705	4 960	4 160	1 465	100	760

N.B. De aantallen in de tabel zijn afgerond op vijftallen.

- ¹⁾ Tot de categorie arbeidspotentieel zonder arbeidsgelateerde inkomsten behoort dat deel van de potentiële beroepsbevolking dat op het peilmoment geen baan heeft, geen (WW-, AO- of bijstands)uitkering ontvangt, geen onderwijs volgt en in 2007 geen belastingaangifte heeft gedaan van inkomsten als zelfstandige, uit overige arbeid, arbeid verricht in het buitenland of een uitkering uit het buitenland en op 28 september 2007 geen overige uitkering (zoals pensioen of ANW) ontving.
- ²⁾ De categorie Overig bestaat voornamelijk uit thuiswonende kinderen.

Leeftijd			Herkomstgroepering			Herkomstgeneratie	
15-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	Autochtoon	Westers allochtoon	Niet-westers allochtoon	Eerste generatie allochtoon	Tweede generatie allochtoon
120 220	419 965	587 190	778 845	158 310	190 210	268 870	79 650
9 975	32 000	18 495	18 275	14 385	27 810	34 700	7 500
365	1 030	520	525	185	1 200	1 155	235
1 780	4 815	2 645	1 695	1 085	6 460	6 190	1 355
710	2 620	1 145	1 010	825	2 640	2 930	530
300	1 050	490	300	315	1 220	1 290	245
420	970	510	225	205	1 470	1 450	225
6 405	21 520	13 190	14 520	11 775	14 820	21 685	4 910
1 040	3 260	4 150	5 405	1 125	1 920	2 370	675
195	455	390	530	140	365	425	80
215	625	590	740	155	540	560	135
630	2 180	3 170	4 135	830	1 015	1 385	460
6 680	20 640	14 035	13 160	9 975	18 225	23 840	4 360
220	535	270	170	165	685	745	105
705	1 750	835	170	320	2 805	2 700	420
730	1 805	1 045	905	435	2 240	2 280	395
245	640	200	45	200	840	920	120
4 780	15 910	11 685	11 865	8 855	11 650	17 190	3 320
7 685	21 040	16 600	17 305	7 195	20 830	22 630	5 395
1 170	2 780	1 385	725	900	3 705	3 755	855
610	1 585	935	855	460	1 815	1 790	480
95	315	110	180	140	200	290	50
95	240	220	220	55	280	270	65
1 390	3 750	2 005	1 455	930	4 760	4 825	865
125	295	510	615	95	220	240	75
325	760	560	515	235	895	935	195
3 885	11 315	10 880	12 740	4 380	8 950	10 520	2 810
3 545	8 720	5 500	8 120	3 600	6 045	7 835	1 810
370	880	390	250	220	1 175	1 175	215
90	185	175	245	65	145	165	45
400	1 010	660	635	230	1 205	1 165	270
105	235	160	210	65	220	235	55
2 580	6 410	4 115	6 780	3 015	3 305	5 095	1 225

Leeftijd			Herkomstgroepering			Herkomstgeneratie	
15-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	Autochtoon	Westers allochtoon	Niet-westers allochtoon	Eerste generatie allochtoon	Tweede generatie allochtoon
39 015	205 845	456 375	495 740	105 585	99 910	169 950	35 545
4 005	14 985	12 490	8 320	8 905	14 255	20 925	2 235
105	475	350	245	105	580	645	45
655	2 450	1 925	975	705	3 355	3 715	345
265	1 230	760	365	460	1 430	1 765	125
110	495	330	100	180	655	775	60
155	390	260	105	120	585	630	70
2 720	9 935	8 860	6 530	7 330	7 650	13 395	1 590
310	1 535	3 165	3 405	720	890	1 335	270
50	185	270	280	85	140	205	20
70	285	450	465	95	245	300	40
190	1 065	2 445	2 655	535	500	830	210
2 555	10 480	10 045	7 145	6 970	8 965	14 535	1 400
90	225	170	65	110	315	395	30
265	795	520	75	230	1 270	1 415	85
255	815	730	510	280	1 010	1 205	85
95	320	135	15	140	390	505	25
1 850	8 330	8 490	6 475	6 210	5 985	11 015	1 175
2 730	9 765	11 755	9 910	4 555	9 785	12 790	1 550
445	1 305	895	310	545	1 790	2 110	225
200	665	600	405	260	805	950	115
25	120	65	55	75	80	150	5
35	105	155	130	40	130	150	20
525	1 710	1 355	770	600	2 220	2 605	215
30	135	390	390	55	105	130	30
115	305	380	320	125	355	435	45
1 355	5 425	7 915	7 530	2 860	4 305	6 265	900
1 335	3 720	3 940	3 615	2 225	3 150	4 860	515
145	420	270	115	135	590	680	45
30	75	115	110	35	75	100	10
125	420	490	345	115	575	625	65
30	85	115	85	30	115	130	20
1 005	2 715	2 945	2 965	1 905	1 795	3 325	375

Tabel 6
Arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten¹⁾ met één of meerdere banen in 2003–2007 naar demografische achtergrondkenmerken, 28 september 2007

Regio	Totaal	Geslacht		Huishoudenspositie			
		Mannen	Vrouwen	Samenwonend of getrouwd	Alleenstaand zonder kind(eren)	Alleenstaand met kind(eren)	Overig ²⁾
Landelijk	376 755	130 030	246 725	235 540	49 315	9 405	73 930
Amsterdam	25 205	13 095	12 110	10 280	7 330	960	5 320
Amsterdam Noord	845	415	425	390	155	40	210
Nieuw-West	3 495	1 780	1 720	1 605	730	125	930
Bos en Lommer	1 900	980	925	840	530	65	375
Amsterdam Oost	750	415	335	315	200	15	165
Bijlmer	945	560	390	295	240	70	250
Overige wijken Amsterdam	17 270	8 950	8 320	6 840	5 465	645	3 395
Dordrecht	2 910	1 060	1 850	1 765	355	95	625
Wielwijk/Crabbehof	440	160	280	250	55	35	85
Nieuw-Crispijn	495	200	295	295	60	10	110
Overig wijken Dordrecht	1 975	705	1 275	1 220	240	50	430
Den Haag	15 915	7 595	8 320	7 670	3 545	590	3 400
Stationsbuurt	435	230	205	175	130	15	100
Schilderswijk	1 360	695	665	645	255	65	345
Den Haag Zuidwest	1 475	715	760	725	290	65	345
Transvaal	470	215	250	215	100	15	110
Overig wijken Den Haag	12 175	5 735	6 440	5 910	2 770	430	2 505
Rotterdam	17 280	8 040	9 240	8 525	3 315	700	4 025
Rotterdam West	2 125	1 125	1 000	860	515	95	555
Rotterdam Noord	1 295	690	605	570	270	40	365
Bergpolder	265	140	125	110	95	5	40
Overschie	205	85	120	105	30	10	50
Oud Zuid	2 825	1 335	1 490	1 420	575	105	580
Vreewijk	285	120	165	145	35	5	90
Zuidelijke Tuinsteden	685	305	380	340	150	35	135
Overige wijken Rotterdam	9 595	4 245	5 350	4 975	1 645	405	2 210
Utrecht	7 695	3 415	4 280	3 590	2 165	145	1 495
Kanaleneiland	645	310	335	325	145	10	135
Ondiep	185	80	105	90	50	5	40
Overvecht	815	380	435	410	140	25	210
Zuilen Oost	215	85	130	105	40	5	55
Overige wijken Utrecht	5 830	2 555	3 275	2 655	1 790	95	1 060

N.B. De aantallen in de tabel zijn afgerond op vijftallen.

¹⁾ Tot de categorie arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten behoort dat deel van de potentiële beroepsbevolking dat op het peilmoment geen baan heeft, geen (WW-, AO- of bijstands)uitkering ontvangt, geen onderwijs volgt en in 2007 geen belastingaangifte heeft gedaan van inkomsten als zelfstandige, uit overige arbeid, arbeid verricht in het buitenland of een uitkering uit het buitenland en op 28 september 2007 geen overige uitkering (zoals pensioen of ANW) ontving.

²⁾ De categorie Overig bestaat voornamelijk uit thuiswonende kinderen.

Tabel 7
Arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten¹⁾ per wijk naar baanverleden en CWI-inschrijving, 28 september 2007

	Totaal	Zonder baan in 2003–2007		Met één of meerdere banen in 2003–2007		
		Ingeschreven bij CWI als niet-werkende werkzoekende	Ingeschreven bij CWI als niet-werkende werkzoekende	(w.o.) ingeschreven bij CWI als niet-werkende werkzoekende		
Landelijk	1 127 375	32 685	750 625	12 860	376 755	19 825
Amsterdam	60 475	2 630	35 265	1 100	25 205	1 525
Amsterdam Noord	1 910	135	1 070	55	845	85
Nieuw-West	9 240	510	5 745	245	3 495	265
Bos en Lommer	4 470	215	2 570	105	1 900	110
Amsterdam Oost	1 835	100	1 085	50	750	50
Bijlmer	1 900	160	955	55	945	105
Overige wijken Amsterdam	41 115	1 510	23 845	595	17 270	915
Dordrecht	8 450	305	5 540	105	2 910	200
Wielwijk/Crabbehof	1 040	70	595	20	440	50
Nieuw-Crispijn	1 435	60	940	30	495	35
Overig wijken Dordrecht	5 980	175	4 000	60	1 975	115
Den Haag	41 355	1 625	25 445	640	15 915	985
Stationsbuurt	1 020	60	585	25	435	30
Schilderswijk	3 290	195	1 935	90	1 360	105
Den Haag Zuidwest	3 580	260	2 105	115	1 475	140
Transvaal	1 090	50	620	20	470	30
Overig wijken Den Haag	32 375	1 065	20 200	385	12 175	680
Rotterdam	45 330	2 405	28 045	1 065	17 280	1 335
Rotterdam West	5 335	250	3 210	110	2 125	135
Rotterdam Noord	3 130	240	1 835	115	1 295	125
Bergpolder	520	30	250	15	265	10
Overschie	555	40	350	15	205	20
Oud Zuid	7 145	530	4 320	250	2 825	285
Vreewijk	930	60	645	35	285	25
Zuidelijke Tuinsteden	1 650	115	960	50	685	65
Overige wijken Rotterdam	26 075	1 140	16 480	475	9 595	665
Utrecht	17 770	820	10 075	310	7 695	510
Kanaleneiland	1 645	115	1 000	55	645	60
Ondiep	455	30	270	15	185	15
Overvecht	2 070	155	1 255	65	815	90
Zuilen Oost	500	25	280	10	215	15
Overige wijken Utrecht	13 105	490	7 270	165	5 830	325

N.B. De aantallen in de tabel zijn afgerond op vijftallen.

¹⁾ Tot de categorie arbeidspotentieel zonder arbeidsgerelateerde inkomsten behoort dat deel van de potentiële beroepsbevolking dat op het peilmoment geen baan heeft, geen (WW-, AO- of bijstands)uitkering ontvangt, geen onderwijs volgt en in 2007 geen belastingaangifte heeft gedaan van inkomsten als zelfstandige, uit overige arbeid, arbeid verricht in het buitenland of een uitkering uit het buitenland en op 28 september 2007 geen overige uitkering (zoals pensioen of ANW) ontving.

Leeftijd			Herkomstgroepering			Herkomstgeneratie	
15-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	Autochtoon	Westers allochtoon	Niet-westers allochtoon	Eerste generatie allochtoon	Tweede generatie allochtoon
79 995	190 225	106 535	254 595	47 745	74 405	81 495	40 650
5 900	15 020	4 285	8 955	5 085	11 170	11 320	4 935
260	465	120	255	75	515	410	175
1 115	1 930	455	610	345	2 540	1 940	950
440	1 205	255	595	330	975	925	380
190	470	90	180	120	450	390	180
265	495	190	100	80	765	695	150
3 640	10 455	3 175	7 215	4 135	5 920	6 960	3 100
710	1 455	745	1 720	365	830	840	355
140	215	85	200	55	185	185	55
135	265	90	220	50	220	190	80
435	975	565	1 295	260	420	465	215
4 040	8 815	3 060	5 335	2 815	7 765	7 775	2 805
130	245	65	90	50	295	275	75
430	755	175	70	80	1 210	970	315
450	815	210	325	130	1 020	855	290
145	275	50	25	60	385	350	95
2 885	6 730	2 560	4 825	2 495	4 855	5 325	2 025
4 815	9 300	3 160	6 185	2 360	8 735	7 570	3 525
700	1 155	270	350	320	1 455	1 200	580
395	730	170	360	170	765	600	335
65	170	30	115	55	100	115	40
55	110	35	70	10	125	95	40
830	1 625	370	550	300	1 975	1 685	590
95	120	70	165	35	85	75	45
200	370	115	155	90	445	395	140
2 470	5 020	2 100	4 425	1 380	3 790	3 405	1 760
2 170	4 415	1 110	4 075	1 290	2 330	2 390	1 230
215	365	60	120	75	450	360	165
60	90	35	110	25	50	45	30
270	455	95	235	100	485	390	195
70	120	25	110	25	85	75	35
1 550	3 385	900	3 505	1 060	1 265	1 520	805

Centrum voor Beleidsstatistiek

Het CBS verzamelt gegevens bij personen, bedrijven en instellingen om deze daarna te verwerken tot statistische informatie over groepen mensen, bedrijven en hun omgeving. De resultaten stelt het CBS voor iedereen beschikbaar. Voor sommige vragen is deze informatie, die beschikbaar wordt gesteld via de CBS-website www.cbs.nl, echter niet toereikend. In dat geval kunnen externe partijen zich wenden tot het Centrum voor Beleidsstatistiek (CBS-CvB).

Het CBS-CvB bepaalt in nauw overleg met de klant welke informatie in welke vorm beschikbaar en nuttig is voor het beantwoorden van de vraag. Daarna voert het CBS-CvB het onderzoek uit en beschrijft de resultaten in een rapport of maatwerkpublicatie. Alle uitkomsten en publicaties worden openbaar gemaakt en zijn te vinden op de website van het CBS-CvB (www.cbs.nl/cvb).